



СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД

Година XXI – Број 14.

Понедељак 02. децембар 2013. године
Н О В И Г Р А Д

Страна: 1.

АКТ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

185/

На основу члана 30. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске" број 101/04, 42/05, 118/05 и 98/13), члана 33. Статута општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 11/05, 2/08, 7/11 и 9/11) и члана 115. и 121. Пословника Скупштине општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 18/05, 2/06 и 5/11), Скупштина општине Нови Град, на 12. редовној сједници одржаној дана 28.11.2013. године, донијела је

З А К Л Ј У Ч А К

1. Скупштина општине усваја Стратешки план за воде и заштиту околине 2014-2018.година.
2. Стратешки план ће се објавити у „Службеном гласнику општине Нови Град“.
3. Закључак ступа на снагу даном доношења.

Број: 02-022-174/13
Датум: 28.11.2013.године
Нови Град

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Мирко Згоњанин, дипл.еџц.,с.р.

**СТРАТЕШКИ ПЛАН
ЗА ВОДЕ И ЗАШТИТУ ОКОЛИНЕ
2014 – 2018.година**

Нови Град, новембар 2013.

САДРЖАЈ:

1. УВОД	5
1.1. Носиоци израде Плана	5
1.2. СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ	5
1.3. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА	6
1.4. УКЉУЧИВАЊЕ ЈАВНОСТИ И ИНФОРМИСАНОСТ	6
1.5. УСВАЈАЊЕ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СТРАТЕШКОГ ПЛАНА	7
2. СОЦИО-ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД	8
2.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ	8
2.2. ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	8
2.3. СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА	10
2.4. ПРЕГЛЕД СТАЊА И КРЕТАЊА У ЛОКАЛНОЈ ЕКОНОМИЈИ	11
2.5. ЗАПОСЛЕНИ И НЕЗАПОСЛЕНИ	12
3. ВОДЕ И ЗАШТИТА ОКОЛИНЕ – ОПШТИ ДИО	13
3.1. ВОДОСНАБДИЈЕВАЊЕ	14
3.1.1. Увод	14
3.1.2. Јавни водоводни систем	15
3.1.3. Локални водоводни системи	16
3.1.4. КВАЛИТЕТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ	17
3.1.5. ПРОПИСИ И СТУДИЈСКО-ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА	17
3.1.6. ПОТРЕБЕ	18
3.1.7. SWOT АНАЛИЗА ВОДОСНАБДИЈЕВАЊЕ	19
3.2. ОДВОДЊА И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА	20
3.2.1. Увод	20
3.2.2. ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКТИ КАНАЛИЗАЦИОНОГ СИСТЕМА	20
3.2.3. СЕПТИЧКЕ ЈАМЕ	21
3.2.4. ПОСТРОЈЕЊА ЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА	21
3.2.5. ЗАГАЂИВАЧИ	21
3.2.6. РЕЦИПИЈЕНТИ (РИЈЕКЕ САНА И УНА)	22
3.2.7. ПРОПИСИ И СТУДИЈСКО-ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА	22
3.2.8. ПОТРЕБЕ	23
3.2.8. SWOT АНАЛИЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА	24
4. УПРАВЉАЊЕ ЧВРСТИМ ОТПАДОМ	25
4.1. ПРОИЗВОЂАЧИ, ВРСТЕ ОТПАДА И КОНАЧНО ЗБРИЊАВАЊЕ ОТПАДА	27
4.2. ПОСТОЈЕЋИ КАПАЦИТЕТИ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ И ОДЛАГАЊЕ ОТПАДА	30
4.3. ДИВЉА ОДЛАГАЛИШТА ОТПАДА	31

02.12.2013.	„СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД“	Број: 14.	Страна: 4.
4.4	ПРОПИСИ И СТУДИЈСКО-ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА		31
4.5	SWOT АНАЛИЗА УПРАВЉАЊЕ ЧВРСТИМ ОТПАДОМ		36
5.	ЗАШТИТА ОД ШТЕТНОГ ДЈЕЛОВАЊА ВОДА И ОДВОДЊА ОБОРИНСКИХ ВОДА		37
5.1.	ОДБРАНА ОД ШТЕТНОГ ДЈЕЛОВАЊА ВОДА		37
5.2.	СТАЊЕ ОБЈЕКТА ОДБРАНЕ ОД ШТЕТНОГ ДЈЕЛОВАЊА ВОДА		37
5.3.	ОСТАЛИ УТИЦАЈИ НА ПОВЕЋАЊЕ УЧЕСТАЛОСТИ ПЛАВЉЕЊА		37
5.4.	ПОПЛАВЕ		37
5.5.	ОБОРИНСКЕ ВОДЕ У НАСЕЉИМА		38
5.6.	ОРГАНИЗАЦИЈА ОДБРАНЕ ОД ШТЕТНОГ ДЈЕЛОВАЊА ВОДА		38
5.7.	ПРОПИСИ И ЊИХОВО ПРОВОЂЕЊЕ		38
5.9.	ПОТРЕБЕ		39
5.10.	SWOT АНАЛИЗА ШТЕТНОГ ДЈЕЛОВАЊА ВОДА И ОДВОДЊЕ ОБОРИНСКИХ ВОДА		41
6.	ЛОКАЛНА УПРАВА И ЊЕНИ ПАРТНЕРИ		42
6.1.	ОРГАНИЗАЦИЈА УПРАВЕ У ОБЛАСТИ ВОДА И ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ		42
6.2.	РАЗВОЈНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ		44
6.3.	РАДНИ ПРОСТОР И ТЕХНИЧКА ОПРЕМЉЕНОСТ		44
6.4.	ЉУДСКИ РЕСУРСИ		45
6.5.	ПРОПИСИ И ЊИХОВО ПРОВОЂЕЊЕ		45
6.6.	ПАРТНЕРИ УПРАВЕ		48
6.7.	КОМУНАЛНА ПРЕДУЗЕЋА КОЈА ПОКРИВАЈУ ОБЛАСТ ВОДА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ		48
6.8.	САРАДЊА СА ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		49
6.9.	SWOT АНАЛИЗА ЛОКАЛНА УПРАВА		50
7.	ИЗЈАВА О ВИЗИЈИ		51
8.	СТРАТЕШКА ОПРЕДЈЕЉЕЊА		51
9.	СТРАТЕШКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ, ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ		53
10.	ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, ПРАЂЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА СТРАТЕШКОГ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ЗА ВОДЕ И ЗАШТИТУ ОКОЛИНЕ		72
10.1.	Увод		72
10.2.	ОПЕРАТИВНИ ПЛАНОВИ		72
10.3.	ПРАЂЕЊЕ		72
10.4.	ЕВАЛУАЦИЈА		72
10.5.	Измјене и допуна Стратешког плана		72

1. УВОД

Стратешки план за воде и заштиту околине (СПВЗО) је поред Стратегије развоја Општине Нови Град и Плана управљања чврстим отпадом један од основних документа који дефинише локални развој у складу са расположивим природним ресурсима, материјалним и финансијским средствима те стварање услова за одржив развој у овој области.

Општина Нови Град је током 2008. године у оквиру Пројекта добре управе у области вода и заштите околине „ГОВ-WADE“, уз подршку Швајцарске агенције за развој и сарадњу и Ресурсног центра за воде и околицу „Уна Цонсултинг“, израдила Стратешки план за воде и заштиту околине Општине Нови Град за период 2008 – 2012. С обзиром на временско ограничење претходног Плана, Општина Нови Град именovala Комисију за планирање у области вода и заштите животне средине која је приступила изради Стратешког плана у области вода и заштите животне средине за период 2014 – 2018. (Одлука број 02-022-103/13 од 27.6.2013.) Претходни Стратешки план у области вода и заштите животне средине (2008 – 2012) је имплементиран у проценту од 48,4 што Општину Нови Град сврстало на прво мјесто по проценту реализација Плана у односу на све општине Унског слива које су биле активно укључене у имплементацију Пројекта добре управе у области вода и заштите животне средине „ГОВ WADE“.

1.1. Носиоци израде Плана

На основу члана 30. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске" број 101/04, 42/05 и 118/05), члана 33. Статута општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 11/05, 2/08, 7/11 и 9/11) и члана 115. Пословника Скупштине општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 18/05, 2/06 и 5/11), Скупштина општине Нови Град је на 8. редовној сједници одржаној 27.6.2013. донијела Одлуку о именовању Комисије за планирање у области вода и заштите околине општине Нови Град у сљедећем саставу:

- | | |
|----------------------------------|------------------------------|
| 1. Саша Мирић, координатор | 7. Душко Гојић, члан |
| 2. Слађана Вукоман, члан | 8. Младен Шицар, члан |
| 3. Љиљана Граб, члан | 9. Драгана Башић, члан |
| 4. Данка Бундало - Трнинић, члан | 10. Момир Ковачевић, члан |
| 5. Брацо Вигњевић, члан | 11. Мирза Борић, члан |
| 6. Младен Јаковљевић, члан | 12. Сулејман Селимагић, члан |

1.2. Стратешко планирање

Стратешко планирање је управљачко средство или алат који помаже институцији да фокусира своју визију и приоритете у односу на промјенљиву околину те осигура да чланови једне институције раде на остваривању истих циљева. То је систематски процес кроз који институција пристаје на – и изграђује – обавезност међу кључним учесницима о приоритетима који су кључни за њихову мисију и пријемљиви за околину у којој дјелују.

Стратешко планирање је:

- Процес који је стратешки јер укључује избор како најбоље одговара на околности динамичне околине,
- Стратешко планирање је систематско, оно тражи слијеђење процеса који је усмјерен и продуктиван,
- Стратешко планирање укључује избор специфичних приоритета – доношење одлука о циљевима и средствима, краткорочних и дугорочних,
- Процес који значи изградњу обавезаности свих учесника у процесу.

Стратегије помажу управама да размисле о томе шта желе постићи и како до тамо стићи. Она такође осигурава да су управе увијек оријентисане на питања од стварне важности и да су за њих у стању издвојити средства. У демократији, као крајњи циљ јавља се стварање јавне вриједности, то јест услуга и резултата које ће јавност цијенити. Политика се треба развијати унутар оквира дугорочне стратегије, изражавајући у виду све практичне аспекте имплементације.

Стратешко планирање као једна од искуствених пракса доброг управљања показало се као незаобилазна степенница у развоју јер:

- омогућава учешће свих заинтересованих страна у процесу планирања и доношења одлука (владине институције, јавне установе и јавна предузећа, приватни сектор, невладине организације и грађани),
- осигурава сталну оријентацију у ком смјеру управа треба да се развија,
- утиче на побољшање ефикасности, ефективности и економичности управе која има стратешке развојне планове и која их користи, односно имплементира,
- утиче на унапређење комуникације, координације сарадње свих заинтересованих страна, те стварање партнерских односа између јавног сектора, грађана, приватног сектора и невладиног сектора,
- омогућава јачање локалне управе кроз едукацију, како би у будућности самостално креирала и надзирала стратешко – планске активности на подручју Општине,
- утиче на јачање свијести грађана о њиховој директној или индиректној укључености у демократске процесе креирања властите будућности,
- утиче на јачање свијести грађана о властитој одговорности и одговорности осталих заинтересованих страна,
- осигурава владиним институцијама на вишим нивоима да прате развој Општине и да планирају своје доприносе њеном развоју,
- осигурава нову позицију Општине према сусједима и према региону у којем се налази,
- осигурава донаторским организацијама (Европска комисија, УСАИД, СДЦ, УНДП), развојним банкама (Свјетска банка, КфW банка, Европска инвестициона банка, ЕБРД и др.) да прате и укључују се у развој Општине,
- осигурава потпуно нови имиџ управе /јавни менаџмент/ који грађане види као клијенте.

1.3. Методологија израде Стратешког плана

Стратешки план за воде и заштиту околине рађен је у складу са методологијом препорученом од стране ОСЦЕ-а као и кориштењем искустава МИПРО методологије (Методологија за интегрисано планирање локалног развоја) кориштене у изради Интегрисане стратегије развоја општине Нови Град 2010 – 2015.

Кориштена методологија подразумијева:

- социо-економску анализа општине,
- израду анализе стања, укључујући и SWOT – анализу по свим областима,
- дефинисање развојне визије,
- дефинисање стратешких опредјељења и стратешких циљева,
- дефинисање оперативних циљева, те програма и пројеката,
- приоритетизацију програма/пројеката/ и
- дефинисање начина имплементације и контроле провођења стратешког плана за воде и заштиту околине.

1.4. Укључивање јавности и информисаност

Полазећи од чињенице да је директно учешће грађана у одлучивању политичко право које се мора гарантовати свим грађанима, израда Стратешког плана у области вода и заштите околине (СПВ30) је

подразумијевала и активности на информисању и укључивању свих заинтересованих страна у овоме процесу. Овим активностима обухваћени су грађани, приватни сектор, општинска управа, комунална предузећа, невладин сектор, образовне и здравствене установе, директно или путем својим представника у Комисији за планирање у области вода и заштите околине.

У току процеса јавне расправе, који је уследио по усвајању Нацрта СПВЗО од стране Скупштине општине, спроведене су активности на укључивању јавности и добијању мишљења о плану од стране шире јавности:

- састанци са представницима мјесних заједница,
- јавна трибина,
- завршна јавна расправа,
- достављање Нацрта СПВЗО мјесним заједницама, јавним предузећима, јавним установама, општинском и ентитетском нивоу,
- давање Нацрта СПВЗО на увид и мишљење грађанима (у згради Административне службе, Локалне агенције за развој, путем веб – странице Општине и МЗ).

На овај начин омогућено је грађанима и свим заинтересованим странама да изврше увид у Нацрт СПВЗО и своје примједбе, приједлоге и сугестије доставе Комисији, која је исте размотрила, те прихватила или одбацила уз образложење.

Како би се јавност што боље информисала и подстакла на активно учешће у изради и усвајању СПВЗО, цјелокупан процес је праћен медијским информисањем и промоцијом и то:

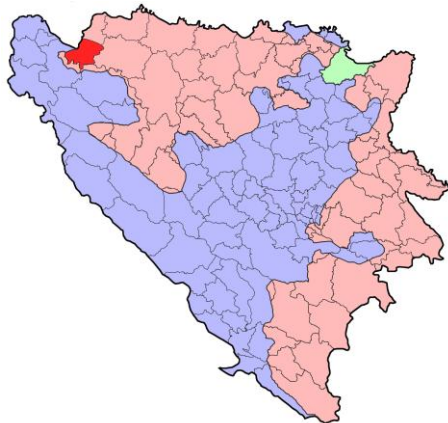
- радио и ТВ емисије – контакт типа,
- прилози у информативним радио и ТВ емисијама,
- чланци у писаним и електронским медијима;

1.5. Усвајање и имплементација Стратешког плана

Процес израде Стратешког план за воде и заштиту околине (СПВЗО) је трајао од јула 2013. до новембра 2013. године, а од стране Скупштине општине Нови Град је усвојен 28.11.2013.године . СПВЗО је донесен за период 2014 – 2018. При процесу израде Плана Комисија је била свјесна чињенице да ће поред властитих средстава односно средстава Општине Нови Град за имплементацију дефинисаних програма и пројеката на располагању бити и потенцијална средства и извори финансирања од стране виших нивоа власти, међународних организација и фондова те других међународних и домаћих развојних и финансијских институција. Овим документом је предвиђено и праћење реализације Плана, његова константна ревизија и допуњавање. Дефинисани програми и пројекти се имплементирају на основу годишњих Оперативних планова имплементације а према утврђеном плану, приоритетима и финансијским капацитетима и могућностима.

2. СОЦИО-ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД

2.1. Географски положај



Општина Нови Град географски је смештена у сјеверозападном дијелу Босне и Херцеговине, односно Републике Српске, на самој граници са Републиком Хрватском (транспортни прелаз Нови Град – Двор). Административно граничи са 5 сусједних општина Републике Српске - Приједор, Козарска Дубица, Оштра Лука, Крупа на Уни и Костајница, те са општином Босанска Крупа - Федерација БиХ. Њен цјелокупни простор је везан за средњи и доњи ток ријеке Уне и доњи ток ријеке Сане, гдје сјеверни дио општине захвата обронке планине Козара а јужни се простире под падинама планине Грмеч.

У свом саставу општина има 14 мјесних заједница, од којих је једна урбана (Нови Град), четири су мјешовитог типа (Добрљин, Сводна, Рудице и Блатна) и девет руралних мјесних заједница (Пољавнице, Равнице, Радомировац, Жуљевица, Благај, Доњи Агићи, Мала Новска,

Рујишка, Велика Рујишка и Деветаци). Укупан број насеља у овим мјесним заједницама, не рачунајући урбани дио износи 48.

С обзиром на површину општине од 469,4 км², Нови Град заузима 24. мјесто по величини територије у Републици Српској (од 62 општине) и сврстава се у ред средње развијених општина. У површини Републике Српске која износи 24.858 км² општина учествује са 1,88%, док у површини БиХ са 0,91%. ¹

2.2. Природне карактеристике

Климатске карактеристике подручја општине Нови Град условљене су климатским факторима ширег простора. Климатске карактеристике можемо дефинисати као умјерено-континенталну климу овог подручја са јасно израженим свим годишњим добима, са релативно хладним зимама, доста топлим љетима и довољном количином падавина. Ваздушна струјања вјетрова сјевера и југа на овом подручју присутна су из свих праваца што узрокује сталне сударе хладних и топлих ваздушних маса, која се посредством антициклона и циклона мијешају и тако доносе падавине.

Облачност као климатска појава разноврсно је значајна јер од ње зависи дневна амплитуда температуре. Највећа облачност од 7,6 десетина је у децембру, а најмања у јулу 4,6 десетина. Код падавина највећи утицај имају западне влажне масе које доносе довољне количине падавина у свим годишњим добима. Највише падавина има у новембру, а најмање у фебруару. Магле се јављају у свим мјесецима, а најинтензивније су у јесен и зиму, и формирају се долинама ријека Уне и Сане.

ТАБЕЛА БР. 1 : Климатске карактеристике општине Нови Град²

МИНИМАЛНЕ ТЕМПЕРАТУРЕ	МАКСИМАЛНЕ ТЕМПЕРАТУРЕ	ПРОСЈЕЧНЕ ГОД. ТЕМП.	ПРОСЈЕЧАН БРОЈ СУНЧАНИХ ДАНА	ПРОСЈЕЧНЕ ГОДИШНЕ ПАДАВИНЕ
- 26 °Ц	+41 °Ц	+12,0 °Ц	2 100 часова	1049 мм *податак 1960-1980.г.

Рудна и минерална богатства на подручју новоградске општине су разноврсна и заступљена у релативно великим количинама. Укупна рудна и минерална богатства општине могу се подијелити у рудна и

¹ Predinvesticiona studija izvodljivosti za Industrijsku zonu „Poljavnice“, 2013.godina

² Izvor podataka: Knjiga Novogradska opština, geografske karakteristike, Dr Drago Todić, 2000.g.

минерална богатства која се експлоатишу, она чије је постојање утврђено бушењем и прорачунима али се не експлоатише, те рудна и минерална богатства која постоје али нису истражена нити су прорачунате резерве.

ТАБЕЛА БР. 2: Минерална богатства³

МИНЕРАЛИ/РУДЕ	ЛОКАЦИЈА	НАЛАЗИШТЕ/КОЛИЧИНА
Доломит	Блатна	52,4 мил. тона
Гипс	Петковац	8,6 мил. тона
Гипс	Дервиши	0,9 мил.тона
Мрки угаљ	Љешљани	21.0 мил. тона
Бентонит	Љешљани	6,5 мил. тона
кречњак	Блатна, Дервиши	-

Ријеке Уна и Сана представљају значајан **водени потенцијал** како општине Нови Град, тако и цијеле регије. Укупна дужина ријеке Уне износи 207 км, док дужином од 35 км протиче кроз Нови Град и једим дијелом представља природну и границу између Босне и Херцеговине - Републике Српске и Републике Хрватске. Највећа притока Уне на овом простору је ријека Сана, а затим и рјечица Војскова, која је друга по величини рјечица на новоградској општини. Укупна дужина ријеке Сане је 146 км, гдје дужином од 16 км протиче кроз новоградску општину. Њена највећа притока је рјечица Јапра.

Новоградска општина је такође изузетно богата изворима питке воде који се по својој издашности могу сматрати веома повољнима. Прву групу извора чине повремени извори, који се појављују у влажном периоду, брзо пресуше и не појављују се до обилнијих падавина. Другу групу чине извори који непосредно „хране“ многобројне потоке којим обилује овај простор-Јапра, Војскова, Стрижна а чија се издашност креће од 5-50 лит/мин.

Од хидографских потенцијала, значајан је и термоминерални извор „Љешљани“, који се налази недалеко од Новог Града, покрај магистралног пута Нови Град-Костајница. Сам извор се налази на ободу љешљанског басена, у Поткозарју. Термоминерална вода „Љешљани“ позната је мјесном становништву од давнина али су ситематска бушења завршена тек 1993. године до дубине од 700 метара. Температура воде на самом изворишту је 32-33 степена, по чему се она уврштава у хипотермалне минералне воде. На основу анализе ове воде утврђено је да припада категорији минералних, високоалкалних, натријум – хлорид вода. Због изузетних својстава, Љешљанска вода се може користити у превенцији, лијечењу и рехабилитацији као љековито средство против слиједећих обољења: кожна обољења, урогенитална обољења, гастроинтестиналне болести, болести респираторних путева, реуматска обољења, болести метаболизма, гинеколошка обољења, козметологија.

На подручју новоградске општине налази се и језеро „Петковац“. Језеро дубине цца 20м и налази се на подручју села Петковац, 1 км удаљеног од рудника гипса, а настало је навожењем јаловине и другог материјала приликом експлоатације рудника гипса Петковац.

ТАБЕЛА БР. 3: Воде⁴

РИЈЕКЕ			ЈЕЗЕРА			
	Укупна дужина	Дужина на подручју општине	Природна		Вјештачка	
Уна	214 км	35 км			Петковац	1-2 км2
Сана	146 км	16 км				

³ Izvor podataka: Knjiga Novogradska opština, geografske karakteristike, Dr Drago Todić, 2000.g., Odjeljenje za privredu, Administrativna služba opštine Novi Grad

⁴ Izvor podataka: Knjiga Novogradska opština, geografske karakteristike, Dr Drago Todić, 2000.g.

Јапра	47 км	23 км				
Војскова	29 км	14 км				
Стрижна	13 км	13 км				

Према подацима Шумско привредне основе за Шумско привредно подручје „Козарачко“, **површина шума и шумског земљишта** у својини Републике на подручју општине износи укупно 8.825,52 ха, од чега високе шуме са природном обновом заузимају површину од 4.123,87 ха, шумске културе четинара 543,38 ха, изданацке шуме букве, храста китњака и осталих лишћара 3.358,26 ха. Површина под приватним шумама износи 10.133,56 ха од чега високе шуме са природном обновом заузимају површину од 2.850,71 ха, шумске културе 1,16 ха, изданацке шуме 7.219,45 ха, површине подесне за пошумљавање и газдовање 62,24 ха.⁵

ТАБЕЛА БР. 4: Шумско богатство Општине

	ДРЖАВНА СВОЈИНА	ПРИВАТНА СВОЈИНА	УКУПНО
Укупно	8 825,52 ха	10 133,56 ха	18 959,08 ха
Високе шуме са природном обновом	4 123,87 ха	2 850,71 ха	6 974,58 ха
Четинари	543,38 ха	-	543,38 ха
Изданацке шуме	3 358,26 ха	7.219,45 ха	10 577,71 ха
Површине подесне за пошумљавање и газдовање	738,15 ха	62,24 ха	800,39 ха
Остало	61,86 ха	1,16 ха	63,02 ха
Залиха дрвне масе	1 637 629 м ³	1 447 585 м ³	3 084 914 м ³
Годишњи сјечиви етат	36 886 м ³	31 623 м ³	68 509 м ³

Од укупне површине Новог Града, **обрадиво земљиште** чини нешто више од 44%, пашњаци око 11%, а трстици, шуме и неплодно земљиште око 45%. Приватна својина је доминантна око 73% од укупне површине, док у државној својини има око 27%. Оранице представљају по површини (84% од укупне обрадиве површине) доминантну и најквалитетнију категорију пољопривредног земљишта.⁶

ТАБЕЛА БР. 5: Структура земљишних површина по категоријама у ха

Ред.бр.	Категорија земљишта	Укупно
1.	Обрадиво земљиште	20.796
1.1.	Оранице	17.561
1.2.	Воћњаци	837
1.3.	Виногради	1
1.4.	Ливаде	2.397
2.	Пашњаци	5.179
3.	Трстици, шуме и необрађено земљиште	20.981

Извор: Одјељење за привреду, Административна служба општине Нови Град

2.3. Структура становништва

На самом почетку неопходно је указати на проблем непостојања званичног пописа становништва, што у великој мјери отежава процјену стварног броја становника на подручју општине Нови Град. Једини званични подаци са којима Административна служба располаже је попис становништва из 1991. године, док сви каснији подаци представљају пројекцију на основу тог пописа. Дакле, према процјени Административне службе, тренутан број становника износи 30.766 или 9.893 домаћинства, гдје у

⁵ Strategija razvoja opštine Novi Grad za period 2011-2015.godina

⁶ Odjeljenje za privredu, Administrativna služba opštine Novi Grad

руралним срединама живи 19.444, односно 63,20% становника, док у урбаним насељима 11.322, односно 36,80% становника.⁷

ТАБЕЛА БР. 6: Мјесне заједнице на подручју општине

Ред. бр.	Назив МЗ-е	Број становника према попису из 1991.	Број становника према попису из 2003. ⁸	Процена тренутног броја становника	Процењен број тренутног броја домаћинства
1	Нови Град	13.588	9.057	11.322	3.640
2	Блатна	1.304	1.083	1.193	384
3	Сводна	2.966	2.672	2.819	906
4	Добрљин	2.420	2.255	2.337	751
5	Пољавнице	1.269	1.514	1.514	487
6	Равнице	900	833	866	278
7	Радомировац	1.168	1.064	1.116	359
8	Жуљевица	507	375	441	142
9	Благај	2.880	1.180	2.030	653
10	Доњи Агићи	4.151	1.770	2.960	952
11	М.Н.Рујишка	1.449	1.339	1.394	448
12	Рудице	1.988	1.982	1.985	638
13	Велика Рујишка	604	602	603	194
14	Деветаци	204	168	186	60

Иако не постоје подаци о старосној структури становништва, с обзиром на број пензионера који се из године у годину повећава, те броја дјеце која похађају школу, можемо закључити да је у последњих неколико година примјетан тренд старења популације. Од 2005. до 2009. године број пензионера је порастао за чак 14%⁹, док је у истом периоду број дјеце који похађа школе опао за 8,5%.¹⁰ У прилог овој чињеници иду и подаци о природном прираштају који је у последњих неколико година негативан, те у 2010. години износи -140, што општину Нови Град сврстава у ред општина са најнижим природним прираштајем у Републици Српској (од 62 Општине, Нови Град је на 8. мјесту по негативном природном прираштају).¹¹

Учешће жена у структури становништва увијек је било доминантнији у односу на мушко становништво. Разлог оворе су страдања мушкараца у оба свјетска рата, веће миграције мушког становништва у иностранство као и краћи животни вијек мушкараца услед дужег радног стажа и тежих услова за рад. Након 1991. године однос мушког и женског становништва се скоро изједначио, какав је тренд настављен и последњих година гдје се не биљеже велике разлике у полној структури становништва.

2.4. Преглед стања и кретања у локалној економији¹²

Од активно регистрованих 1.044 правних лица у 2011. години највећи број је из сектора трговине, односно СТР (26%), затим Д.О.О (19,34%) и занатских радњи (13,31%). Уколико посматрамо само мала и средња предузећа, највећи број регистрованих привредних субјеката је из следећих области:¹³

1. Прерађивачка индустрија – у овој области најзаступљенији су предузећа из дрвне индустрије (око 30%), затим прехранбене индустрије (око 20%) и металне индустрије (13%).

⁷ Predinvesticiona studija izvodljivosti industrijske zone Poljavnice, 2013.god.

⁸ Glasnik geografskog društva u Republici Srpskoj, 2005. god, Dr Drago Todić

⁹ Fond PIO, Novi Grad

¹⁰ Zvaničnih podataka obrazovnih ustanova na području opštine Novi Grad

¹¹ Statistički godišnjak republike Srpske, 2009. godina.

¹² Predinvesticiona studija izvodljivosti industrijske zone Poljavnice, 2013.god.

¹³ Odjeljenje za privredu i poljoprivredu, Administrativna služba opštine Novi Grad

2. Трговине на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикла, предмета за личну употребу и домаћинство - гдје доминирају предузећа која се баве неким видом трговине на мало (око 46%), док остатак чине предузећа која се баве трговином на велико (око 32%) и неком врстом оправке (око 22%).
3. Саобраћај, складиштење и комуникације - највећим дијелом чине предузећа која се баве превозом робе у друмском саобраћају (66%).

Према подацима Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ), на подручју општине регистровано је око 1.750 пољопривредних газдинстава, што представља око 18% укупног становништва¹⁴. Пољопривредна производња, која се може окарактерисати као уситњена и екстензивна, се претежно заснива на пластеничкој производњи (паприка, парадајз, краставац), воћарској производњи (шљива, бресква, вишња, малине, купине и јагода) и производњи млијека. Такође је неопходно навести и јако значајну производњу бундеве голице која се прерађује у бундевино уље Земљорадничке задруге „Агројапра“, као и све већи број пчелара који на годишњем нивоу произведе око 60 т меда.

2.5. Запослени и незапослени¹⁵

Према подацима Пореске управе РС, укупан број запослених у 2012. години у Новом Граду је износио 3.833, од чега је 57,7% мушкараца и 42,3% жена. Највећи број запослених је у области трговине на велико и мало са 837 запослених лица (21,6%), затим у области прерађивачке индустрије са 689 запослених (17,7%), саобраћај и складиштење са 569 запослених (14,6%) и образовање са 400 запослених (10,3%).

У 2012. години на евиденцији Завода за запошљавање је било пријављено 6.090 незапослених лица, што је у поређењу са првим кварталом 2013. године више за 36 лица или 0,6%. Према квалификационој структури највећи број незапослених је неквалификованих радника, затим квалификованих и радника са средњом стручном спремом, док се према старосној структури највећи број незапослених налази у добном раздобљу од 31-50 година.

¹⁴ Број становника који се баве пољопривредом је добијен на основу просјечног броја чланова по домаћинству у Republici Srpskoj који износи 3,11 а који је преузет из Анкете о потрошњи домаћинстава у БиХ2007 (Агенције за статистику БиХ).

¹⁵ Информација о стану запослености на подручју општине Нови Град, Одјелjenje за привреду и пољопривреду, 2013. година

3. ВОДЕ И ЗАШТИТА ОКОЛИНЕ – ОПШТИ ДИО

Општина Нови Град располаже значајним природним богатствима од којих се издвајају водна богатства, руде и минерали, термоминералне воде, шуме и биљни и животињски свијет.

Ријеке Уна и Сана са својим притокама представљају значајан водени потенцијал новоградске општине. По воденим ресурсима новоградска општина је међу првима у Републици Српској. Њено водено богатство је значајно и разноврсно - чине га токови ријека Уне и Сане, рјечице Јапре, Војскове, Стрижне те многобројних потока и поточића. Подручје располаже и великим резервоарима подземних вода. Њихов главни дио сконцентрисан је у фреатској издани те у етажним и термоминералним изворима. Воде су доброг квалитета и представљају велико богатство наше општине. Термоминералне воде се појављују у Поткозарју на ободу Љешљанског басена. Ради се о врло ријеткој високоалкалној минералној води, која са балнеолошког гледишта има велике вриједности. Рудна богатства на подручју новоградске општине су разноврсна и заступљена у релативно великим количинама. Укупна рудна и минерална богатства општине могу се подијелити на рудна и минерална богатства која се експлоатишу, рудна и минерална богатства чије је постојање утврђено бушењем и прорачунима али се не експлоатише и рудна и минерална богатства која постоје али нису истражена нити су прирачунате резерве. Веома су значајна налазишта мрког угља у Љешљанском угљеносном басену чије се резерве процјењују на 7 500 000 тона што би се могло експлоатисати 75 година уз производњу од 100 000 тона годишње. Рудна и минерална богатства представљају солидну основу укупног привредног развоја новоградске општине и Републике Српске.

У травнати покривач углавном спадају ливаде и пашњаци. Мочварна вегетација је заступљена у готово свим поточним долинама. Долинске и брдске ливаде и пашњаци заступљени су у алувијалним равнинама Уне и Сане и у осталом брежуљкасто-брдовитом дијелу општине Нови Град. Од шумских врста заступљени су бијела врба, јоха, дивља топола и спорадично мање галериске шуме храста лужњака, бреста и јасена као и мјешовито буково-грабово-храстове шуме. Четинарске шуме захватају мале површине и заступљене су у свим дијеловима шумских површина. Шумска фауна је разноврсна али не и богата због неразумног лова и криволова за вријеме грађанског рата мада се посљедњих година ова ситуација у значајној мјери поправила. Најзаступљеније дивље животиње су зец, лисица, дивља свиња, разне врсте змија, вјеверица, јазавац и друге. Птичији свијет је разноврстан и бројан, а најбројније птице су шојка, врानе, свраке, славуји, јастребови, вранци, јаребице, дивље патке и фазани. Бистре воде ријеке Уне и ријечица Јапре, Војскове и Стрижне идеалне су за многобројне рибље врсте. Најзаступљеније врсте риба су клен, липљен, плотица, шкобаљ, сом, поточна пастрмка и младица. Риболовом се искључиво баве спортски риболовци. Према подацима Шумско привредне основе за Шумско привредно подручје „Козарачко“ површина шума и шумског земљишта у својини Републике на подручју Општине износи укупно 8825,52 ха, од чега високе шуме са природном обновом заузимају површину од 4123,87 ха, шумске културе четинара 543,38 ха, изданацке шуме букве, храста китњака и осталих лишћара 3358,26 ха. Површина под приватним шумама износи 10 133,56 ха од чега високе шуме са природном обновом заузимају површину од 2850,71 ха, шумске културе 1,16 ха, изданацке шуме 7219,45 ха, површине подесне за пошумљавање и газдовање 62,24 ха. На подручју општине Нови Град не постоје индустријски капацитети који би утицали на загађење ваздуха. Као извори загађења ваздуха се могу навести тек мање котловнице и индивидуална ложишта у домаћинствима, аутомобилски издувни гасови, постројења за сепарацију камених агрегата и дивље депоније. Већина водотока на подручју општине Нови Град је изложена сталном загађењу од стране комуналних отпадних вода те утицају неконтролисаног одлагања смећа. Не постоје пречистачи отпадних вода и оне директно отичу у водотоке. Већина руралних насеља не посједује системе за одводњу отпадних вода па се ове воде одлажу системима септичких јама или се директно испуштају у водотоке. Главни извори угрожавања Изворишта питке воде су дивље депоније и неконтролисана сјеча шуме. Иако постоје елементи који утичу на угрожавање водотока и изворишта питке воде може се констатовати да локални водни ресурси нису угрожени у значајнијој мјери те је квалитет овога ресурса веома добар. Квалитет воде за пиће је добар по мјесечним бактериолошким и хемијским анализама воде али велики проблем представља застарио водоводни систем те велики губици на водоводној мрежи. Ово се односи на урбано подручје општине док је ситуација у руралним срединама углавном ван контроле и нема хемијске и бактериолошке анализе а чишћења сеоских базена и филтрирања воде су нередовна и ријетка. Утицај

човјека на шуме се огледа у непланској сјечи, кориштењу дрвета за огријев, планској али прекомјерној сјечи као крчењу шума и претварању у пољопривредно земљиште. Стање шумског фонда на подручју општине упркос неведеним појава је у солидном стању прије свега захваљујући шумским газдинствима која раде на повећању стабилности шумских екосистема, санирању негативних утицаја на шуме те провођење мониторинга и надзора у овој области. Општина Нови Град располаже и са значајним ресурсима пољопривредног земљишта и земљишта за друге врсте намјене као што је грађевинско земљиште. Проблем загађивања земљишта уношењем различитих материја у земљиште као што су пестициди, хербициди, комуналне и индустријске отпадне воде у тренутним омјерима не представља значајнију пријетњу за квалитет земљишта и здравље људи.

Одлагање отпада у Новом Граду се врши на локалној депонији која је недавно санирана и њен вијек кориштења продужен за наредних 25 година. Оно што забрињава јесте да се налази у непосредној близини ријеке Сане. Значајан проблем представљају дивље депоније које се неријетко налазе у близини изворишта и водотока. Главни разлози настајања дивљих депонија јесу непостојање одвоза смећа из руралних дијелова општине иако је ова ситуација у посљедње вријеме знатно побољшања обухватањем и већих руралних подручја организованим одовожењем кућног отпада на централну градску депонију. Поред овога, значајан проблем представља и недостатак културе и низак ниво еколошке свијести грађана.

Генерално се може рећи да на подручју општине Нови Град постоје одређени извори загађења који неповољно утичу на животну средину али су мањег интензитета и не представљају опасност за здравље људи и природне ресурсе. Иако тренутно не постоји већа опасност од угрожавања животне средине и нарушавања еколошке равнотеже потребно ја да се унаприједи област заштите животне средине прије свега у области заштите водотока и изворишта питке воде, санацији дивљих депонија као и развоју свијести становништва о заштити животне средине.

3.1. ВОДОСНАБДИЈЕВАЊЕ

3.1.1. Увод

Становништво и привредни субјекти на подручју Општине Нови Град се водом снабдијевају из градског водоводног система који покрива град и приградска насеља и локалних водоводних система који се налазе у већим руралним насељима општине. Пројектима изградње и реконструкције водоводних система у претходних неколико година, прије свега у руралним подручјима општине, знатно је унапријеђено стање водоснабдијевања у смислу изграђености водоводних објеката, произведеној количини воде и контроли квалитета воде за пиће. Урбано подручје Општине Нови Град је покривено канализационом мрежом путем које се све отпадне воде домаћинства примају и пуштају без пречишћавања у ријеку Уну. Становништво у руралним срединама општине отпадне воде директно испушта у водене токове или користе септичке јаме које у већини случајева не одговарају санитарно-техничким захтјевима.

Услуге снабдијевања становништва питком водом и одводње отпадних вода из домаћинства врши КП „Водовод и канализација“ А.Д. Ово предузеће пружа услуге од општег интереса а основна дјелатност предузећа је производња и дистрибуција воде за пиће и одводња отпадних вода из домаћинства.

Снабђевеност потрошача у граду је континуирана током читаве године, док се прекиди дешавају у кратким временским интервалима за вријеме отклањања кварова на цјевоводима. Квалитет воде у градском систему задовољава прописе о квалитети воде по питању хемијске и бактериолошке исправности, док се вода за пиће у локалним водоводним системима који нису у надлежности КП „Водовод и канализација“ а.д. Нови Град и индивидуалним водоводима на подручју општине организовано не испитује нити се врши обрада хлорним препаратима. С друге стране, покривеност становништва општине организованим водоснабдевањем износи свега 30%, те је водоснабдевање у руралним срединама нередовно, док у љетном периоду често и прекинуто услед недовољних капацитета изворишта локалних водовода. Ради тачности читања континуирано се врши замјена дотрајалих водомјера (у 2012. години замјењено је 46 водомјера). Постојећи цјевовод подложен је честим кваровима, те се неки његови дијелови захтијевају хитну реконструкцију, како би се губици воде свели на техничке и економске прихватљиве количине.

Општина Нови Град је 2012. године је путем Европске инвестиционе банке (ЕИБ) обезбједила средства за имплементацију пројекта „Реконструкција и проширење градске водоводне и канализационе мреже на подручју општине Нови Град“. Овај пројекат ће значајно утицати на квалитет живота становника наше општине али и рационалније и одрживије кориштење природних ресурса. Пројектом је предвиђена санитарна заштита изворишта Млакве, реконструкција градског водовода, изградња канализационог система са колектором у насељу Сводна, изградња секундарне мреже Пољавнице-Добрљин, те изградња секундарне мреже Рудице-Блатна. Другом фазом пројекта предвиђено је даље проширење и реконструкција водоводне и канализационе мреже.

3.1.2. Јавни водоводни систем

Основна дистрибутивна водоводна мрежа је изграђена 1964. године у ужем центру града са лијевано жељезним цијевима, у доста нестабилном и пјесковитом земљишту. До данас је изграђено 50.504 метара примарног цјевовода и 5.881 метара потисног цјевовода. Потисни цјевовод од изворишта Гортан и Ограде профила је од 200 мм, а потисни цјевовод са локације изворишта «Млакве» је 400 мм. Дистрибутивни цјевоводи у градским улицама профила су 50 до 250 мм. Грађани се снабдијевају водом са 4.235 прикључака и 22.374 метара прикључног цјевовода, изграђеног од поцинчаних и полиетиленских цијеви. Већим дијелом цјевовод је изграђен од 1970. до 1990. године. Сваке године дистрибутивна мрежа шири се у рубна градска насеља у мањим дужинама и мањих профила цјевовода.

Јавно снабдијевање водом за пиће у Новом Граду врши се потисно-гравитационим системом. Вода се из копаних и бушених бунара системом пумпних станица и потисним цјевоводима транспортује у резервоаре I, II, III и IV зоне водоснабдијевања а затим се преко дистрибутивне мреже транспортује гравитационим цјевоводом до потрошача. У Новом Граду водом се преко 4.063 прикључака снабдијева 11.585 становника. У ужем центру града лоцирана су изворишта „Ограде“ и „Гортан“ капацитета 66,20 л/сец. Изворишта „Ограде“ и „Гортан“ су у наредним годинама предвиђени за затварање због немогућности њихове санитарне заштите јер су лоцирана у густо насељеном урбаном подручју општине Нови Град. Такођер, због ширења градске водоводне мреже на приградска и рурална насеља Општине, капацитети ових изворишта ће постати недовољни за задовољавање потреба и потражње становништва за питком водом. На локацији „Млакве“ у завршној фази је довршење новог изворишта капацитета 51,90 л/сец, са могућности израде нових бунара како би се повећао капацитет до 100 л/сец.

Складиштење воде врши се у градским резерварима у I висинској зони, капацитета 2.500 м³ и 500 м³, а у II, III и IV зони водоснабдијевања израђена су два резервоара по 100 м³. Дистрибутивна мрежа већим дијелом израђена је од 1964. до 1970. године, у дужини од 50.504 метра, а нови дио мреже према насељима Водичево и Добрљин у периоду од 2006. до 2010. године. Укупан број корисника прикључених на јавни водоводни систем је 4691 (податак; Јул 2013.)

Услијед дотрајале дистрибутивне мреже, првенствено у секторима „Град и Урије“, проценат физичких губитака на дистрибутивној мрежи у 2013. години се кретао око 56%. Дијелови односно сектори дистрибутивне мреже „Град“ и „Урије“ су уједно и приоритетни за реконструкцију са обзиром да су ту најчеће детектовани кварови и велики физички губици произведене воде за пиће (преко 60 %). Дотрајала дистрибутивна мрежа такођер проузрокује честе кварове што изискује велика финансијска средства за њихово отклањање. Највише финансијских средстава за отклањање регистрованих кварова и интервенција на притужбе грађана се односи на цурења у шахтовима, рекламације прикључака, санацију дијелова дистрибутивне мреже, мјењање водомјера и детекцију кварова у подземним инсталацијама. На годишњем нивоу се изведе око 300 интервенција и санација кварова и то у већини случајева по притужбама грађана и других потрошача. Укупна годишња издвајања за интервенције и отклањање пријављених кварова износе око 30000 КМ. Иако КП „Водовод и канализација“ а.д. које управља јавним водоводним системима располаже са задовољавајућим људским капацитетима односно довољним бројем оспособљених радника капацитети предузећа да одговоре захтјевима редовног одржавања система су дјелимично умањени услијед застарјеле опреме и недовољног нивоа материјално-техничке опремљености. И поред наведених проблема и потреба, редовно одржавање водоводне и канализационе мреже врши се у складу са потребама водоводног и канализационог система, редовним надгледањем и праћењем система,

отклањањем кварова, смањењем губитака у водоводном систему и прикључивањем нових корисника на водоводну и канализациону мрежу.

Јавним водоводним системима управља КП „Водовод и канализација“, акционарско друштво које је настало издавањем из ЈКП „Комус“ на основу скупштинске Одлуке од 29. 12. 2000. године. Предузеће управља водоводним и канализационим системом на градском подручју Општине и 4 локална водоводна система, а финансира се наплатом услуга које пружа грађанима и институцијама. Оспособљено је стручним кадровима, али је предузеће потребно технички опремити и усавршити, те формирати базе података, ГИС, катастар загађивача и ажурирати постојећи катастар подземних инсталација. КП „Водовод и канализација“ има 45 запослених лица и то на руководећим, административним, стручним/техничким пословима и радничким пословима. Основна дјелатност овога предузећа је снабдијевање становништва Општине питком водом као и одводња отпадних вода из домаћинства, инситуција и привредних субјеката. Укупна количина произведене воде у 2012. години је 1.293.798 м³. У првих 6 мјесеци 2013. године произведено је 693.640 м³. Из наведених количина евидентан је пораст количина произведене воде прије свега због сталног проширења јавног водоводног система на рурална подручја општине Нови Град. У 2013. години се очекује производња од преко 1.400.000 м³ воде за пиће што је повећање за преко 110.000 м³ воде или око 10% више у односу на 2012. годину. Снабдијевањем питком водом путем јавног водоводног систем који обухвата централни градски систем и 4 локална система у руралним срединама је покривено око 42% становништва општине Нови Град. На ове системе је прикључено 2775 домаћинства, 1366 објеката колективног становања, 527 привредних субјеката и 46 јавних установа. Проценат физичких губитака на дистрибутивној мрежи у 2013. години се креће око 56%, административни губици се крећу око 6% што је укупно 62% за период јануар – јул 2013. године. Ови губици су прије свега проузроковани дотрајалошћу дистрибутивне мреже те тиме везаним честим кваровима што изискује велика финансијска средстава за њихово отклањање. КП „Водовод и канализација“ годишње изведе око 300 интервенција и санација кварова на водоводним системима којима управља. Тренутна цијана воде за пиће за објекте колективног становања и домаћинства је 0,82 КМ/м³, за обртнике и привреду 2,01 КМ/м³ док је цијена за јавне установе 1,34 КМ/м³. Проценат наплате услуга је на задовољавајућем нивоу и на годишњем нивоу се креће у просјечном проценту од око 82%.

ТАБЕЛА БР. 7: Број прикључака на јавну водоводну мрежу

КОРИСНИЦИ	Добрљин	Туњица	Прекос	Урије	Репов. 1	Јаблан. 1	Видор.	Г. Урије	Г. Јабл.	Зона II	Центар
Привреда	2	1	8	30	3	6	12			3	323
Непривреда	2		2	3			2		1		26
Домаћинства	202	180	269	403	133	160	345	107	57	154	278
Колективни			18	99		60				56	1.118
УКУПНО	206	181	297	535	136	226	359	107	58	213	1.745
										УКУПНО:	4.063

3.1.3. Локални водоводни системи

Одлукама Скупштине општине Нови Град КП "Водовод и канализација" а.д. Нови Град у току 2011. године је добило на управљање четири локална водоводна система у насељима Чађавица III - Ведовица, Блатна - Доњи Матавази, Рашће - Горњи Матавази и Радомировац, као и проширен дио централног градског водоводног система у насељима Добрљин и Водичево и изградњом II зоне снабдијевања у насељу Прекосање. На локалним водоводним системима вода се црпи из сопствених изворишта и бунара и потисно - гравитационим системима доставља корисницима. Снабдијевање становништва водом на овим системима врши се редовно и вода је хемијски и бактериолошки исправна за пиће, што потврђују редовне мјесечне анализе воде.

ТАБЕЛА БР. 8: Број прикључака на локалним водоводним системима

КОРИСНИЦИ	Рашће	Радомировац	Ведовица	Блатна	УКУПНО
Привреда	0	0	0	2	2
Непривреда	1	1	0	1	3
Домаћинства	47	9	14	88	158
УКУПНО	48	10	14	91	163

3.1.4. Квалитет воде за пиће

Грађани Новог Града користе хемијски и бактериолошки исправну воду за пиће, сви параметри испитивања квалитете воде налазе се у границама постојећих законских прописа. Вода се свакодневно хлорише гасним хлором у пумпној станици «Гортан». Анализе воде се врше у Институту за заштиту здравља РС у Бањој Луци. У 2012. години извршено је 144 узорковања чија је анализа задовољавала параметре Правилника о исправности бактериолошке и хемијске анализе воде за пиће.

Грађани који користе воду из локалних водоводних система такође користе здраву и квалитетну воду, хлорисану течним хлором, која се контролише једном мјесечно од стране Института за заштиту здравља РС у Бањој Луци. У 2012. години извршено је 48 узорковања на градском и локалним водоводним системима којима управља КП „Водовод и канализација“ АД Нови Град. Проведене анализе су задовољавале параметре Правилника о исправности бактериолошке и хемијске анализе воде за пиће.

ТАБЕЛА БР. 9.: Приказ налаза анализе воде за пиће за период јануар – јул 2013.

		Бактериолошке анализе	Физикално-хемијске анализе
1.	Број узорака / мјерења	72	72
2.	Број позитивних /неисправних/ узорака и %	8 / 11%	–
3.	Број негативних / исправних/ узорака и %	64 / 89%	72 / 100%
4.	Омјер исправних и неисправних узорака (број и %)	8 / 11%	72 / 100%

3.1.5. Прописи и Студијско-пројектна документација

Основни правни документи који уређују област водоснабјевања у Републици Српској су Закон о комуналним дјелатностима (Сл. гласник РС бр. 88/11), Закон о водама (Сл.гл.РС 50/06, Закон о измјени и допуни Закона о водама Сл.гл.РС 92/09), Уредба о начину, поступку и роковима обрачунавања и плаћања посебних водних накнада (Сл.гл. РС 53/11, Уредба о измјени и допуни Уредбе о начину, поступку и роковима обрачунавања и плаћања посебних водних накнада Сл.гл.РС 16/12) и Правилник о мјерама заштите, начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите подручја (Сл.гл. РС 7/03).

У наредном периоду потребно је да се припреми и усвоји општинска одлука о производњи и испоруци воде и одлука о пречишћавању и одводњи отпадних вода, које ће бити усклађене са Законом о комуналним дјелатностима из 2011. године. Иако постоје прописи и пројекти заштите изворишта воде који су урађени на основу Закона о заштити вода њихова примјена није на задовољавајућем нивоу чему би у наредном периоду требало да се посвети више пажње. Не провођење усвојених прописа или њихово спровођење на

недовољном нивоу је углавном проузроковано недовољним финансијским средствима (нпр. санитарна заштита изворишта вода, откуп земљишта на којима се налазе изворишта исл) као и недовољним и неадекватним материјално-техничким средствима којима располажу надлежна тијела и институције.

Пројектна документација изведеног стања водоводних система на подручју општине Нови Град је некомплетна, односно дјелимично постоји. За један дио објеката водоводног система потребно је урадити пројектну документацију, извршити технички пријем и направити примопредају објеката. Општина Нови Град има дјелимично успостављен катастар подземних (водоводних) инсталација, а не постоје геодетске подлоге градског подручја за означавање комуналних инсталација.

Пројектна документација коју посједује КП „Водовод и канализација“ а.д. Нови Град је искључиво документација о изведеном стању цјевовода. Предузеће посједује сву пројектну документацију од 1990. године до данас док пројектну документацију о цјевоводима и водоводним објектима изграђеним прије 1990. године не посједује.

3.1.6. Потребе

Како би се унапредило водоснабдјевање на подручју општине Нови Град, у наредном периоду је неопходно извршити:

- Реконструкцију примарне и секундарне водоводне мреже у подручју центра града и насеља Урије;
- Извршити санитарну заштиту и проширење капацитета изворишта „Доње Млакве“;
- Проширење водоводне мреже према насељима Рудице и Ракани – крак Ц;
- Усвојити Одлуку о производњи и испоруци воде и Одлуку о пречишћавању и одводњи отпадних вода, које ће бити усклађене са Законом о комуналним дјелатностима;
- Имплементирати прописе и пројекте за заштиту изворишта питке воде;
- Увести систем телеметријског праћење водоводног система на подручју општине;
- Израдити Мастер план дугорочног водоснабдијевања Општине;

3.1.7. SWOT АНАЛИЗА ВОДОСНАБДИЈЕВАЊЕ

СНАГЕ:	СЛАБОСТИ:
• добар квалитет воде и редовна контрола воде за пиће у јавним водоводним системима, • добра покривеност градског подручја системом водоснабдјевања, • градски водоводни систем проширен на приградска насеља, • јавни водоводни систем проширен на 4 руралне мјесне заједнице (4 локална водоводна система), • континуирана производња довољних количина воде за пиће, без редукација у водоснабдјевању, • богатство општине воденим токовима, подземним водама и изворима, • стручан и искусан кадар у области водоснабдјевања, • задовољавајући постотак наплате услуга водоснабдјевања – 83%, • добра комуникација са корисницима услуга водоснабдјевања, • успостављен катастар водоинсталација, • КП „Водовод и канализација“ А.Д. Нови Град је у власништву и под ингеренцијом Општине Нови Град • Успостављене водозащитне зоне и провођење мјера заштите,	• немогућност санитарне заштите изворишта из којих се снабдјева градски водоводни систем, • велики физички губици у водоводном систему (56%) због дотрајалности водоводне мреже, • тренутне цијене услуга водоснабдјевања не задовољавају потребе одрживог пословања, • незадовољавајућа техничка опремљеност оперативних јединица за одржавање система водоснабдјевања, • непостојање надзора и контроле квалитета воде у локалним водоводним системима која нису у систему јавног водоснабдјевања, • ниска свијест грађана у руралним подручјима општине о потреби проширења јавног водоводног система и цијени услуга, • непостојање Одлуке о заштити свих изворишта питке воде на подручју општине Нови Град,
МОГУЋНОСТИ:	ПРИЈЕТЊЕ:
• израђен пројекат санитарне заштите изворишта „Млакве“ • Пројекат „Реконструкција и проширење градске водоводне и канализационе мреже на подручју општине Нови Град“ • Континуирано проширивање јавног водоводног система на рурална подручја општине, • Јачање и изградња капацитета запослених у КП „Водовод и канализација“ кроз сарадњу у оквиру „Акуасан Мреже БиХ“, • Ажурирање и унапријеђење ГИС-а и катастра водоинсталација, • увођење даљинског управљања системом водоснабдјевања, • повећање капацитета изворишта „Млакве“ бушењем нових бунара за потребе проширења водоводне мреже, • континуирана едукација и информисање грађана/корисника у циљу развоја и подизања свијести, • припрема и аплицирање пројеката у сектору водоснабдјевања, • сарадња и размјена искустава са Општинама у окружењу и Ресурсним центром за воде и околиш „Уна Цонсултинг“.	• нестручно и неконтролисано кориштење заштитних пољопривредних средстава у зонама изворишта, • недовољан ниво усклађености и примјене прописа, • ограничени властити извори финансирања пројеката у области водоснабдјевања, • ниска свијест грађана о одговорном понашању према јавној имовини, • неефикасно функционисање инспекцијских служби и недовољан ниво примјене позитивних прописа,

- унапријеђење сарадње са вишим нивоим власти,
- јачање капацитета КП „Водовод и канализација“ а.д. кроз едукацију особља и опремање,

3.2. ОДВОДЊА И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

3.2.1. Увод

Предузеће надлежно за одводњу отпадних вода из домаћинстава, установа и предузећа, као и прикупљање и одвођење оборинских вода са градског подручја општине је КП "Водовод и канализација" а.д. Нови Град. Канализациони систем у Новом Граду је мјешовитог типа, покрива површину од 216,83 ха, односно 90% града и за сада нема рјешено пречишћавање отпадних вода, те се вода без пречишћавања директно испушта у водотоке ријека Сане и Уне.

Одржавање канализационе мреже није на технички потребном нивоу, јер КП „Водовод и канализација“ не посједује потребну опрему. Поједине дионице канализационог цјевовода због своје старости и дугог периода експлоатације су претрпиле одређена оштећења, те долази до честог зачепљења колекторског цјевовода на тим дионицама. Настала оштећења на канализационим цјевоводима углавном се одмах отклањају и у хитном поступку рјешавају. Канализационе цјевоводе кућних прикључака одржавају власници прикључака.

Укупна дужина канализационе мреже је 17.195,35 метара и обухвата 90 % градског подручја. Рурални дио општине као и око 30% градског становништва за прикупљање отпадних вода користи непрописно изграђене септичке јаме, чији се садржаји инфилтрирају у подземне воде или се директно упуштају у притоке ријека Уне и Сане или саме ријеке Уну и Сану. Отпадне воде постојећих индустријских постројења, аутопраона и јавних установа се без пречишћавања испуштају у потоке, канале или директно у ријеке Уну и Сану. Индустријски погони који су тренутно у функцији углавном немају властите погоне за пречишћавање и у последњих 15 година није ажуриран катастар загађивача, нити постоји податак о укупној количини загађене воде која се производи и испушта у водотоке.

3.2.2. Постојећи објекти канализационог система

Одводња отпадних вода на градском подручју Општине Нови Град се врши гравитационим путем, те се за вријеме великог водостаја, преко препумпних станица исте убацују у велике воде ријека Уне и Сане. Канализациони колекторски цјевовод и већи дио секундарног цјевовода изграђен је у периоду од 1958. до 1985. године, и то углавном од бетонских и ПВЦ цијеви промјера Φ 300 – 1000 мм и Φ 1570/1100 мм. Цјевовод се редовно одржава, у складу са могућностима, јер предузеће не посједује адекватна возила и опрему за ту врсту послова. Систем је подјељен на канализациону мрежу „Центар“ и канализациону мрежу „Прекосање“. На постојећој канализационој мрежи постоји неколико уских грла (мали профил или мали нагиб цјевовода) која узрокују поврат отпадних вода и њихово излијевање кроз сливнике или поклопце шахтова. Мањи дио цјевовода је изграђен непрописно, односно не задовољава минимум техничких стандарда те би у што скоријем периоду требало би планирати његову замјену.

На канализациону мрежу је прикључено 3.118 корисника, од чега су 92 објекта колективног становања и 422 остала загађивача: хотели, трговине, индустрија, болница, школе итд. Капацитет мреже, по питању пропусности количине воде и хидраулике је довољан. Основни проблем је старост мреже и одржавање (велики дио цјевовода је старији од 25 година), сумњив квалитет употријебљених материјала, као и у протеклом периоду недовољно одржавање канализационог цјевовода због недостатка адекватне опреме. Отпадне воде из домаћинстава се у водоток ријека Сане испуштају преко препумпне станице „ГРАД“ и препумпне станице „ПРЕКОСАЊЕ“, директно без пречишћавања и у самом подручју града. За вријеме високих водостаја ријека Уне и Сане, оборинске и подземне воде са градског подручја се преко препумпних станица, а радом пумпних агрегата, убацују се у водотоке. Капацитет ПС „ГРАД“ је 800 л/сец (2 x 400 л/сец), а капацитет ПС „ПРЕКОСАЊЕ“ је 150 л/сец (1 x 150 л/сец).

За рад препумпних станица постоји алтернативно рјешење снабдијевања електричном енергијом. Наиме, препумпне станице су опремљене агрегатима који се стављају у погон у случају нестанка снабдјевања електричном енергијом. Иако функционалне, препумпне станице су опремљене застарјелом опремом а сами објекти у којима су смјештене такођер захтјевају интервенцију. У препумпној станици „Урије“ недостаје једна резервна пумпа (укупан број пумпих у станицама – 3). На подручју града изграђен је од 1958. до 1963. године колекторски цјевовод дужине 3.078,50 метара, улични цјевовод дужине 12.480,45 метара и секундарни цјевовод дужине 1.686,40 метара.

Постојећи канализациони систем је мјешовитог типа, састоји се од:

- колекторског цјевовода дужине 3 078,70 м,
- примарне канализационе мреже дужине 11 625,80 м,
- секундарне канализационе мреже дужине 1 440,80 м,
- ревизионих шахтова 424 комада,
- препумпне станице „Град“ у ул. Иве Андрића, капацитета 2 x 400 л/с,
- препумпне станице „Прекосање“ у ул. Кулска обала, капацитета 1 x 150 л/с.

3.2.3. Септичке јаме

За прикупљање отпадних вода у руралним срединама општине као и мањем дијелу градског подручја користе се септичке јаме. Септичке јаме у већини случајева не задовољавају техничке и санитарне стандарде, јер су грађене нестручно и без пројектне документације. Већ дио отпадних вода из њих се инфилтрира у подземне воде, док се један мањи дио преко њихових прелива излијева у површинске воде. Из наведених разлога постоје подручја на територији Општине гдје је значајно угрожена квалитета подземних и површинских вода, што представља сталну опасност по здравље њених становника. Хитне мјере за отклањање таквих проблема не постоје нити постоји евиденција о броју, зонама и локацијама септичких јама. Због комплексности проблема одводње отпадних вода у руралним подручјима општине Нови Град, потребно је да се прије свега израде стручне анализе и студије који би показале који су начини и за које подручје најприкладнији за ријешавање ових питања. Тренутно не постоје планови за ријешавање питања одводње отпадних вода у руралним подручјима општине, осим у неколико већих и насељенијих руралних подручја општине Нови Град.

3.2.4. Постројења за пречишћавање отпадних вода

На подручју новоградске општине не постоје изграђени капацитети за пречишћавање отпадних вода. Пројектом „Реконструкција и проширење градске водоводне и канализационе мреже на подручју општине Нови Град“ који се финансира из средстава Европске инвестиционе банке (ЕИБ) планирана је изградња мањег пречистача отпадних вода у насељу Сводна. Општина Нови Град активно разматра локације и могућности за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода који би покрио градско подручје. У овоме смислу су већ покренуте различите активности а конкретизација планова се очекује у неколико наредних година. 7

3.2.5 Загађивачи

Нити један индустријски погон који је тренутно у функцији а производи одређене количине отпадних вода тренутно нема уређај за пречишћавање отпадних вода. Катастар загађивача који је урађен у пријератном периоду није ажуриран, односно не постоји евиденција о тренутном броју загађивача, нити о укупној количини загађене воде која се производи и испушта у водотоке. Такође, евиденције о осталим загађивачима, нпр. бензинске пумпе, ауто-праоне, аутомеханичарске радње, лакирнице, клаонице, здравствене и ветеринарске институције и сл. не постоје, нити се врши континуирани надзор над поменутим објектима. Потребно је напоменути да су сви индустријски објекти који су изграђени прије

доношења Закона о заштити животне средине обавезни ускладити технологију рада са технологијом која ће обезбједити поштовање поменутог Закона до краја, док су објекти изграђени послије доношења Закона о заштити животне средине изграђени у складу са Законом.

3.2.6. Реципијенти (ријеке Сана и Уна)

Све отпадне воде из домаћинстава и других загађивача директно или преко канализационог система доспијевају у ријеку Сану у центру града и ријеку Уну низводно од града. Квалитет воде ријеке Уне одговара II класи. Моторинг квалитета воде ријека Уне и Сане на територији општине Нови Град се не врши. У периоду великих вода ријека Уне и Сане долази до подбијања отпадних вода у канализационој мрежи стамбених објеката у непосредној близини корита ријека, тиме долази до угрожавања здравствене ситуације у тим насељима.

3.2.7. Прописи и Студијско-пројектна документација

Закон/Правилник	Број Сл. гласника РС	Надлежности/Обавезе
Закон о водама	Сл.гл.РС број: 50/06, 92/09	Управљање водним објектима и прописивање посебних мјера безбједности за овакве објекте; Доношење програма одржавања водних објеката; Одржавање водних објеката; Заштита локалних изворишта воде за пиће од уништавања, пропадања и њихово одржавање; Предлагање начина управљања водама у оквиру просторних и секторских планова; Организовање и спровођење третмана отпадних вода; Доношење одлуке о одвођењу отпадних вода; Спровођење мјера привремене заштите изворишта; Доношење Одлуке о заштити изворишта; Планирање мјера заштите од штетног дјеловања вода; Провођење мјера и активности одбране од штетног дјеловања вода;
Закон о комуналним дјелатностима	Сл.гласник РС број: 88/11, 124/11	Прописује комуналне дјелатности од посебног јавног интереса, дефинише збрињавање отпада, прописује обавезу заједница етажних власника да даваоцу комуналне услуге достави, на захтјев, списак етажних власника и податке о етажној својини, обавезу јединица локалне самоуправе, даваоца комуналних услуга и корисника да примјењују дугорочне мјере које се односе на смањење коришћења енергије и прелажење на коришћење енергије из обновљивих извора, обавезу јединица локалне самоуправе да одлукама пропишу услове и начин обављања комуналних дјелатности, могућност субвенционисања цијене комуналних услуга, могућност да јединице локалне самоуправе за обављање комуналних дјелатности оснују јавно комунално предузеће, што се регулише актом о оснивању, а уколико се обављање комуналне дјелатности повјерава даваоцу комуналне услуге, да се избор врши након спроведеног поступка јавне набавке.
Закон о заштити животне средине	„Сл.гласник РС“ број: 53/02 и 109/05)	Обавезе јединица локалне самоуправе да учествују у ширењу и унапређењу сазнања о животној средини
Правилник о мјерама заштите, начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите подручја	Сл.гл. РС број: 7/03	Доношење програма санитарне заштите вода; Спровођење мјера заштите изворишта воде;

3.2.8. Потребе

У циљу унапређења система прикупљања, одводње и пречишћавања отпадних вода у наредном периоду је потребно слиједеће:

- Реконструкција и санација старог дијела канализационог система;
- Изградња дијелова канализационе мреже сепаратног типа (Сектор Урије: ул. Иве Андрића , ул. 25. Маја, ул. 9. Маја, ул. Уријански пут, ул. Меше Селимовића до Шуће, Сектор Прекосање: ул. Радничка, ул. Бањалучка, насеље Бобовњак, дио ул. Кулска обала, дио насеља Туњица, Сектор Видорија: ул. И Крајишке бригаде, ул. Ослобођења, Сектор Јабланица – Реповац: ул. Давида Пајића, ул. Стојана Ћелића, дио Подгрмечке ул., ул. Кнеза Лазара, ул. Мирка Вејновића, ул. Милана Личине, ул. Козарска);
- Санација објеката препумпних станица „Град“ и „Прекосање“;
- Израда Мастер плана управљања отпадним водама, успоставити базу података и ГИС за канализациони систем;
- Израда катастра загађивача са подацима о укупној количини загађене воде која се производи и испушта у водотоке;
- Замјена и реконструкција дијеле канализационог цјевовода у градском подручју који је изграђен непрописно и не задовољава минимум техничких стандарда;
- Израда евиденције/базе података о броју, зонама и локацијама септичких јама на подручју Општине;
- Израдити Студију изводљивости реконструкције канализационог система и изградње пречистача отпадних вода;
- Изградња централног пречистача отпадних вода;
- Изградња мањих локалних пречистача у већим сеоским насељима;
- Усклађивање технологије рада индустријских објеката са технологијом дефинисаном Законом о заштити животне средине;

3.2.8. SWOT АНАЛИЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

СНАГЕ:	СЛАБОСТИ:
• Већи дио градског подручја покривен јавним канализационим системом, • Постојање система премпуних станица за отпадне воде,	• Поједини дијелови градског подручја нису покривени канализационим системом, • Непостојање евиденције о броју и стању септичких јама и локалних канализационих система на подручју Општине, • Непотпун катастар подземних инсталација, • Непостојање регистра загађивача (индустријски загађивачи, бензинске пумпе, аутопраоне, механичарске радње исл), • отпадне воде се директно из градске канализационе мреже испуштају у ријеке Уну и Сану, • Неадекватно одржавање канализационог система услед недовољнег опремљености предузећа, • Лоша техничка опремљеност за одржавање инсталација, • Објекат препумпне станице у лошем стању, • Неодвојеност оборинских вода и фекалне канализације, • Непостојање пречишћивача отпадних вода,
МОГУЋНОСТИ:	ПРИЈЕТЊЕ:
• Проширење система градске канализационе мреже, • Израда недостајуће студијско – пројектне документације за проширење и изградњу нових канализационих система, • Изградња централног градског пречишћивача отпадних вода, • Ажурирање ГИС-а и базе података, • Изградња децентрализованих канализационих система и мањих пречишћивача у већим сеоским насељима, • Јачање и изградња капацитета запослених у КП „Водовод и канализација“ кроз сарадњу у оквиру „Акуасан Мреже БиХ“, • Израда и аплицирање пројеката, • Израда Мастер плана управљања отпадним водама за Општину Нови Град, • Индустријски објекти немају уграђене пречишћиваче	• Ниска еколошка свијест грађана, • Бесправно изграђени помоћни објекти на инфраструктури канализационог система, • Погоршање квалитета воде у водотоцима ријека Уне и Сане због директног испуштања отпадних вода, • Погоршање хигијенско – епидемиолошке ситуације у насељима без канализационог система, • Поскупљене услуга КП-а изградњом пречишћивача, • Недостатак финансијских средстава за програме и пројекте, • Несавјесно понашање дијела гађана према имовини КП,

4. УПРАВЉАЊЕ ЧВРСТИМ ОТПАДОМ

Услуге прикупљања, одвоза, обраде и депоновања комуналног чврстог отпада на подручју Општине Нови Град врши КП „Комус“ А.Д. Нови Град. Поред наведеног, предузеће обавља и друге дјелатности као што су: уређење и одржавање паркова, зелених површина и рекреационих површина, вађење камена и пијеска, рециклажа отпада, послове високоградње и нискоградње, организовање тржница (робна, зелене и сточна), погребне дјелатности.

Како би се у потпуности регулисала ова област, Административна служба општине Нови Град је 2013. године израдила и План управљања чврстим отпадом општине Нови Град за период 2012-2017. године. План представља основни стратешко-плански документ израђен у оквиру Програма управљања чврстим отпадом у БиХ, који је почетком 2010. године започела Шведске међународне агенције за сарадњу и развој (СИДА) у сарадњи са консултантском компанијом за одрживо пројектовање и менаџмент „Гронтмиј“.

План управљања чврстим отпадом Општине Нови Град је идентификовао слиједеће проблеме сврстане по категоријама а који се односе на управљање чврстим отпадом на подручју Општине:

Институционални проблеми

- Постојећа организација и систематизација радних мјеста у Административној служби, односно непостојање радног мјеста у чији опис послова спада искључиво управљање отпадом,
- Недовољно усавршавање и едуковање постојећих људских ресурса,
- Лоша сарадња између комуналних служби, општинске инспекције и одјељења надлежног за просторно планирање,
- Мали број невладиних организација које се баве екологијом и заштитом животне средине.

Правни проблеми

- Неусклађеност Одлуке о комуналним дјелатностима са одредбама Закона о комуналним дјелатностима,
- Неусклађеност Одлуке о комуналном реду са одредбама Закона о комуналним дјелатностима.

Инфраструктурни проблеми

- Застарјела и неефикасна возила за прикупљање отпада,
- Недостатак основне опреме за одлагање отпада (корпе, канте и контејнери),
- Непостојање система селективног прикупљања отпада,
- Проблем специјалног отпада који се тренутно не збрињава на подручју општине,

Финансијски проблеми

- Не адекватан систем наплаћивања комуналних услуга,
- Недовољна финансијска средства општинског буџета за реализацију планираних активности

Јавна свијест

- Ниска свијест грађана о потреби правилног одлагања отпада,
- Неинформисаност грађана о пружању услуга,
- Неиновативне кампање о заштити животне средине

На основу дефинисаних проблем План управљања чврстим отпадом Општине Нови Град предлаже слиједећа ријешења:

1. Неопходно је извршити ревизију општинских прописа, и то:
 - Усклађивање Одлуке о комуналним дјелатностима са одредбама Закона о комуналним дјелатностима, прије свега прописивања субвенција и подстицаја раздвајања и рециклаже отпада, обавезе корисника да закључују уговор о коришћењу комуналних услуга и проширење казнене политике.
 - Усклађивање Одлуке о комуналном реду са одредбама Закона о комуналним дјелатностима.
2. Нити једном одлуком се не прописују услови одлагања специјалног отпада, па се у пракси такав отпад одлаже у различите посуде које често не осигуравају потребне хигијенске и сигурносне захтјеве. Одлуку о комуналном реду у том смислу треба допунити.
3. Постојећа организација и систематизација радних мјеста у Административној служби није одговарајућа јер су послови око планирања управљања отпадом повјерени само једном запосленог, гдје сама материја управљања отпадом није у приоритету извршиоца тих послова, већ се обављају као супсидијарни. Из тог разлога неопходна је систематизацији једног радног мјеста у Одјељењу за просторно уређење и стамбено – комуналне послове којем би искључиви или барем највећи дио послова били посвећени управљању отпадом и са тиме повезаним задацима. Поред тога, како би се унапредили људски капацитети али и сама институционална организација, у наредном периоду неопходно је увођење едукација и обука за запослене из ове области, као и побољшања сарадње у смислу израде заједничких планова и програма рада комуналних служби, општинске инспекције, комуналне полиције и одјељења надлежног за просторно планирање.
4. У наредном периоду је такођер неопходан наставак унапређења капацитета невладиног сектора који се бави екологијом и заштитом животне средине, као и њихово омасовљавање у циљу едуковања грађана и повећања свијести за теме из ове област. С тим у вези, а с обзиром на завршетак пројекта ГОВ-WADE и престанак намјенског финансирања пројекта из области екологије и заштите животне средине, неопходно је усмјерити одређен дио финансијских средстава за пројекте који ће се искључиво бавити овим областима.
5. Постојећи капацитети, односно опремљеност за пружање услуга прикупљања и одвоза отпада представља један од највећих проблема са којима се суочава „Комус“ а.д. Нови Град. Опрема са којом располаже ово предузеће је потпуно застарјела и неефикасна, што отежава како пословање овог оператера, тако и ширења, односно унапређење пружања услуга. Првенствено из овог разлога евидентна је недовољна покривеност услугама на подручју цијеле општине која износи тек 41 %. Поред застарјеле опреме, јавља се и проблем њеног недостатка што се манифестује кроз разноликост амбалаже за одлагање отпада која успорава процес прикупљања и пражњења отпада, чиме се надаље нарушава и сам естетски дојам новоградских улица.
6. Специјални отпад, иако представља значајно питање, тренутно се не може сврстати у приоритетне проблеме, с обзиром на мали број привредних субјеката који производе ову врсту отпада, али и других оператера специјализованих за збрињавање опасног отпада. Свакако ово питање се не смије испустити из дугорочних планова КП „Комус“ а.д. и општина Нови Град, који већ сада требају започети са стварањем услова за унапређење ове области.
7. Како би се успоставио систем селективног прикупљања отпада на подручју цијелог урбаног дијела општине, неопходно је проналажење модела који би задовољио и насеља која се не налазе у ужем градском центру, односно она насеља која се претежно састоје од индивидуалних стамбених јединица у којима не постоје поменуте платформе. Дугорочно гледано, трећа фаза успостављања система селективног прикупљања отпада свакако је претоварно – рециклажна станица, која у будућем периоду треба да замјени и саму градску депонију Шућа.
8. Мора успоставити систем праћења количина и врста отпада. Без ових података неће бити могуће планове базирати на реалној бази, нити испитати изводивост опција које се предлажу.

9. Отпад из здравствених установа треба збринути произвођач отпада у складу са Законом, склапањем уговора са овлашћеним оператером за све оне категорије отпада, које не спадају у категорију комуналног отпада. Отпад животињског поријекла се збрињава заједно са комуналним и одлаже на депонију, као и друге врсте. У периоду реализације овога плана ће се у сарадњи са еколошким инспектором радити на уређењу система прикупљања специјалног отпада, на начин да се за исти осигура одговарајуће привремено складиштење на самој локацији, те склапању уговора са овлашћеним оператерима. Крајњи циљ је да се из мијешаног комуналног отпада издвоји специјални отпад и збрине на прописани начин.
10. Иако степен наплате услуга комуналног предузећа расте из године у годину, корисници услуга се све учесталије жале на цијене услуга које се обрачунавају по м² корисне површине што проузрокује велике рачуне, премда ти корисници објективно немају велике количине отпада. Из тог разлога, у будућем периоду је неопходно проналажење адекватног рјешења наплаћивања услуга које би задовољило потребе како корисника, тако и комуналног предузећа.
11. Неопходно је изналажење додатних извора финансирања за постизање дефинисаних циљева и реализацију планираних пројеката у области управљања чврстим отпадом.
12. Иако су одређени помаци у информисању јавности и подизању свијести грађана урађени, потребно је и даље интензивно радити на овом пољу уз увођење иновативнијих приступа и кампања. У томе треба остварити пуну сарадњу са свим надлежним службама, образовним институцијама и невладиним организацијама, медијима али прије свега непосредно са грађанима. Поред обуке, семинари, радионице, радио емисија, летака и Билтена општине Нови Град, пажња би требала бити усмјерена и на коришћење интернета као најпопуларнијег медија и најефикаснијег средства за ширење информација. Интерактивним веб сајтом, али и профилем предузећа на популарним друштвеним мрежама успоставила би се боља комуникација са грађанима, повећала њихова информисаност како о предузећу и његовим услугама, тако и о значају очувања животне средине и правилног одлагања отпада.

4.1. Произвођачи, врсте отпада и коначно збрињавање отпада

На подручју општине Нови Град, отпад се одвози готово у цјелости са урбаног подручја, док је рурално подручје покривено са око 40 %. Покривеност територије општине услугама одвоза отпада је 76,7% од чега је покривеност домаћинстава 44%, објеката колективног становања 95% и обртника, привредника и јавних установа 91%.

Укупан број корисника услуга КП „Комус“ је 5.461 од чега је домаћинстава 3.590, објеката колективног становања (станови и зграде) 1.361, а број обртника, привредника и јавних установа 510. Неопходно је напоменути како бројем корисника нису обухваћене дјелатности смјештене у руралном дијелу општине (трговина, занатство, угоститељство) које се могу довести у везу са производњом отпада, али чији рад није пријављен у складу са законом.

КП „Комус“ такође прикупља и одвози отпад из дјела Општине Крупа на Уни, односно Дубовика, што је уређено скупштинском одлуком, с обзиром да ова општина нема депонију. Како је Дубовик у саставном дијелу друге општине, нису нам доступни подаци на основу којих би се могла израчунати покривеност услугама.

ТАБЕЛА БР. 10: Динамика и начин одвоза и прикупљања отпада

МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА	НАСЕЉЕ	НАЧИН ПРИКУПЉАЊА	БРОЈ	ОДВОЗ	ПОКРИВЕНОСТ УСЛУГАМА
Нови Град		Властита амбалажа и контејнери	79 конт.	5 х седмично	100%
Пољавнице	Пољавнице	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	29%
Благај	Благај,Бл.Јапра, Масловаре	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	59%
Сводна	Сводна, Витасовци, Петковац	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	28%
Рудице	Чађавица,Г. Ракани,Д.Ракани	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	70%
Блатна	Блатна, Матавази	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	32%
Добрљин	Добрљин,Г.Водичево, Д.Водичево	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	36%
Равнице	Равнице	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	34%
Доњи Агићи	Д.Агићи,Г.Агићи, Ђеле,Хозићи, Сухача, Црна Ријека	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	33%
Дубовик	Доњи Дубовик	Властита амбалажа и кесе	//	1х седмично	

Отпад који се прикупља од привредних субјеката као што су аутомеханичарске радње и меснице, се третира као комунални отпад, те се самим тим одвози на депонију Шућа. Иако тренутно стање не представља већи проблем у управљању отпадом с обзиром на релативно мали број поменутих радњи, у наредном периоду свакако је неопходно рјешавање овог проблема.

Отпад јавних институција се претежно састоји од амбалажног и канцеларијског отпада који се прикупља и одлаже на депонија Шућа као мјешовити комунални отпад, док се медицински и фармацеутски отпад (гипс, завоји, одјећа и сл.) тек дјелимично одлажу на поменути депонију. Транспорт отпада се врши возилима (ФАП-14-14,ФАП19-21,ТАМ-130). Одвоз медицинског отпада се врши три пута недељно тј. понедељком, четвртком и суботом, што значи истим данима када се вози и градски комунални отпад што довољно говори да медицински отпад нема никакав специјалан третман који би требало да има. Седмично се из здравствене установе Дом здравља „Младен Стојановић“ одвезе цца. 4-5м³ медицинског отпада што у односу на укупну количину отпада процентуално износи 2,8% а што представља значајан удио у односу на укупну количину отпада обзиром на ризике и потенцијалну опасност коју може изазвати управо из разлога неадекватног третмана и збрињавања. Неопходно је напоменути како се у здравственим установама, специјалном тј.медицинском отпаду приступа као и свакој другој врсти отпада, што подразумева да се његово складиштење врши у отвореним контејнерима, пластичним кантама, врећицама итд што је хигијенски недопустиво. Ипак већи дио медицинског отпада, ткзв. опасни отпад збрињава „Кемис“ из Добоја на основу уговора са ЈЗУ „Дом здравља“ Нови Град, као специјализовани оператер за рад са овом врстом отпада.

Преостале наведене врсте отпада КП „Комус“ одвози као мјешовити комунални отпад на депонију у Шућу. Нема посебних одлагалишта за индустријски отпад. Нема програма за издвајање гума и уља. Присутан је и проблем клаоничких и других органских (анималних) остатака. Само неколико месница

има своју властиту амбалажу за одлагање отпадног животињског ткива, сви остали трговци свој отпад одлажу у најближе градске контејнере намијењене искључиво за одлагања отпада из домаћинства. Специјална херметички затворена возила намијењена искључиво за одвоз отпадног животињског ткива би била идеално ријешење али њихова исплативост обзиром на мали број месница је упитна. Одлагање отпадног животињског ткива заједно са отпадом из домаћинства представља додатан проблем јер не само што привлачи псе луталице и мачке него убрзаним труљењем у љетним мјесецима емитују се врло неугодни мириси те само захваљујући чешћим пражњењима контејнера таква ситуација се може толерисати. У окружењу не постоји ближа локација односно депонија која има могућност правилног збрињавања овакве врсте отпада. За правилно збрињавање отпада потребно је постојање лиценциране спалионице за третман и топлинску обраду ове врсте отпада. У БиХ још увијек не постоји организован систем за управљање животињским отпадом и нуспроизводима животињског поријекла, не постоје ни кафилерије за нешкодљиво уклањање животињског отпада, као ни сабирни центри с хладњачама за прикупљање ове врсте отпада. Тренутно не постоје локални планови за изградњу једног оваквог постројења.

План управљања чврстим отпадом Општине Нови Град 2012-2017. дефинише 5 циљева који се тичу унапријеђења стања у овој области:

ТАБЕЛА БР.11: Технички оперативни циљеви и индикатори Плана управљања чврстим отпадом за плански период 2013-2017.

2013 2017:

Опис циља		Индикатор	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Системом организованог прикупљања обухваћена цијела општина	% од укупног броја становника	43%	69%	73%	75%	75%	80%
2	Уведено селективно прикупљање отпада							
	Зелени отпад за компостирање	т/год	107	391	411	419	422	450
	Сухи папир и картон за рециклирање		107	195	205	210	211	225
	Метали за рециклирање		54	55	55	56	56	57
	Стакло за рециклирање		54	55	55	56	56	57
	Пластика за рециклирање		107	78	82	84	84	90
3	Спријечен настанак дивљих депонија, саниране локације постојећих	број санираних депонија/број нелегалних 2012	-	20/24	2/24	2/24	-	-
4	Успостављен систем прикупљања специјалног отпада из привреде	т/год	-	Идентификовани произвођачи СО Одређена локација за грађ.отпад	Склопљени уговори са овлашћеним оператером за СО. Одређена цијена услуга	Локација за грађ.отпад стављена у функцију. Грађани имају бесплатни		

Опис циља	Индикатор	2012	2013	2014	2015	2016	2017
				збрињавања грађевинског отпада.	инфо-телефон и дојаву.		
5	Успостављен систем прикупљања специјалног отпада из домаћинства	т/год	-	Набављене и постављене посуде за СО	Склопљени уговори са овлашћеним оператером за СО.		

4.2. Постојећи капацитети за прикупљање и одлагање отпада

Табела бр. 12.: КП "Комус" Нови Град располаже са следећим јединицама за одвоз отпада:

ВРСТА ВОЗИЛА	КАПАЦИТЕТ	СТАРОСТ
1. Ивеко камион	7т	Нов
2.ФАП 14-14	9м3	21 година
3.ФАП 19-21	5м3	20 година
4.ТАМ-190	9м3	23 године
5.ТАМ-130	6м3	23 године
6.Контејнери	1,1м3	79 ком.
7.Контејнери	5,0м3	10 ком.
8. Контејнери	5,0м3	20 ком.
9. Канте	140л	3.286 ком.

Опремљеност КП „Комуса“ у последњој години се значајно побољшала донацијом Шведске међународне агенције за сарадњу и развој (СИДА), која је поред обезбјеђивања консултантске помоћи приликом израде Плана управљања чврстим отпадом, финансирала и два пројекта на основу који је набављен камион за прикупљање отпада, контејнери и канте за домаћинства.

Што се тиче остале опреме, из табеле можемо видјети да је старост свих возила која се користе преко 20 година, односно да је њихов радни вијек истекао што надаље доводи до великих трошкова за њихово одржавање и отежава пословање предузећа. Иако број контејнера тренутно задовољава потребе урбаног дијела општине, већина корисника услуга као што су власници кућа или трговачких радњи, користи ПВЦ канте (200 ком.) капацитета 120л са поклопцем које су купили од „Комус“ а.д. или од неких других продајних субјеката.

КП „Комус“ А.Д. Нови Град врши депоновање прикупљеног комуналног отпада у дијелу насеља Шућа, на парцели означеној као к.ч.број 3456,3455 и 1458, које су одређене према Одлуци о просторном уређењу подручја општине Нови Град од 01.10.1978.год. Депонија је у експлоатацији од 1960.године, лоцирана је 3 км од града узводно уз ријеку Сану и укупна површина локације депоније је 22.700 м2.

Захваљујући средствима развојног програма Републике Српске, 2009. године градској депонији је извршена је дренажа и управљање процједним водама, насипање, санација приступног пута, аерација, компактовање смећа и постављање оgrade, те тренутно стање депоније задовољава дугорочне потребе одлагања комуналног отпада са подручја општине. Процједне воде депоније се збрињавају у резервоар путем пратећих објеката за сакупљање процједних отпадних вода.

4.3. Дивља одлагалишта отпада

На основу података са којима располажемо, тренутно постоје 24 регистроване дивље депоније у 8 мјесних заједница гдје је процијењена количина отпада око 750м³. С обзиром да се са одвозом отпада из руралних средина општине почело тек 2005. год., гдје се није водило рачуна о дивљим депонијама, њихов број се из године у годину повећавао. Иако се одређене активности на њиховом санирању спроводе од 2009.год. (примарно скупљање отпада), још увијек предстоји уређивање локација за постављање контејнера од 5м² како би се овај проблем трајно ријешио.

Узрок настанка дивљих депонија у руралним дијеловима општине је неминован, с обзиром да се домаћинства у тим подручјима претежно бави пољопривредном производњом али и додатним дјелатностима, које су у значајној мјери подигле стандард живота. Управо из тих разлога, поред отпада који се на неки начин може уништити (спаљивање), све се више ствара отпад чију диспозицију може урадити само за те послове овлаштена фирма.

Рјешавање проблема дивљих одлагалишта отпада је један од приоритета дефинисаних Планом управљања чврстим отпадом. Ово питање се третира двојако и то путем проширења система организованог прикупљања отпада на рурална подручја општине (покривено 80% територије општине до 2017. године) и увођењем система селективног прикупљања отпада. На овај начин би се у коначници, уз континуирано уклањање постојећих дивљих одлагалишта, ријешио проблем дивљих одлагалишта те спријечио настанак нових.

Табела бр. 13: Покривеност општине организованим сакупљањем отпада

НАСЕЉЕ И УДАЉЕНОСТ ОД ЦЕНТРА ОПШТИНЕ (км)		ДА ЛИ ЈЕ ОРГАНИЗОВАНО САКУПЉАЊЕ ОТПАДА И У КОЈЕМ %	БР. ДИВЉИХ ДЕПОНИЈА
1.М.З.Пољавнице	(5 км)	Да 29%	0
2.М.З.Благај	(8 км)	Да 59%	6
3.М.З.Сводна	(15 км)	Да 28%	5
4.М.З.Рудице	(8 км)	Да 70%	5
5.М.З.Блатна	(15 км)	Да 32%	6
6.М.З.Добрљин	(15 км)	Да 36%	0
7.М.З.Равнице	(8 км)	Да 34%	0
8.М.З.Д.Агићи	(18 км)	Да 33%	2
9.М.З.Дубовик	(18 км)	Да	0

4.4 Прописи и Студијско-пројектна документација

Надлежност за заштиту животне средине у БиХ, а самим тим и управљање отпадом, је према Дејтонском споразуму на ентитетском нивоу дата Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС.

Делегација ЕУ у БиХ је 1998. године кроз ПХАРЕ програм финансирала израду “Стратегије управљања отпадом у БиХ”. Стратегијом је по први пут интегрално сагледан проблем управљања отпадом у цијелој БиХ те предложен регионални приступ рјешавања одлагања отпада.

У Републици Српској, Стратегија је усвојена од стране Народне скупштине Републике Српске 2003. године и постала обавезујући документ, као и подлога за све активности везане за управљање отпадом. Закон о управљању отпадом такође налаже израду ентитетских стратегија управљања отпадом. У Републици Српској још увијек није израђена републичка стратегија управљања отпадом. У складу са

чланом 9. Закона о управљању отпадом јединице локалне самоуправе су дужне донијети локалне планове управљања отпадом.

Плански документи:

Стратегија развоја општине Нови Град за период 2011 – 2015. година, усвојена на 24. сједници Скупштине општине одржаној 04.04.2011. године, представља кључни стратешко-плански документ општине који обухвата друштвену, економску сферу као и аспекте заштите и унапређења животне средине и простора. С обзиром да значај сектора заштите животне средине постаје све већи и видљивији, Стратегија развоја посебним секторским планом је обухватила и ово подручје, док се један од стратешких циљева искључиво односи на стварање „функционалног животног простора који се базира на европским нормама за заштиту животне средине“. Поред тога, секторским планом заштите животне средине дефинисано је 5 оперативних циљева, те 4 програма и 47 пројеката чија реализација у наредном периоду треба допринјети унапређењу одрживог управљања природним ресурсима и околином, која ће уравнотежено задовољити потребе садашње и будућих генерација у локалној заједници.

Стратешки план за воде и заштиту околине за период 2008-2012. година, је израђена у оквиру пројекта добре управе у области вода и заштите околине „ГОВ-WADE“, уз подршку Швајцарске агенције за развој и сарадњу, односно Удружења за заштиту и унапређење човјекове околине „Уна-Сана“ из Бихаћа. Стратегијом је дефинисана и посебна област која с односи на управљање чврстим отпадом, а за коју је дефинисан и посебан стратешки циљ: „Унапређење система управљања чврстим отпадом у сврху смањења загађења човјекове околине“. За реализацију овог циља дефинисана су и два оперативна циља од којих сваки има и одређене програме као и пројекте за његову реализацију.

Табела бр. 14: Прописи од значаја за управљање отпадом у РС

Закон/Правилник	Број Сл. гласника РС	Надлежности/Обавезе
Закон о управљању отпадом	„Сл.гласник РС“ број: 53/02	Сарадња са републичким министарством око израде Стратегије управљања чврстим отпадом, Израда регионалних и локалних (општинских) планова управљања отпадом, Обавеза добијања дозволе за обављања активности третмана отпада и његовог одлагања (комунална предузећа), Даје могућност да произвођач и продавац пренесу обавезе управљања отпадом на оператора система за прикупљање отпада путем уговора или споразума, Дефинише успостављање система прикупљања отпада од стране оператора за управљање отпадом, Дефинише управљање комуналним отпадом, доношење одговарајућих прописа и њиховог садржаја.
Закон о комуналним дјелатностима	„Сл.гласник РС“ број:124/11)	Прописује комуналне дјелатности од посебног јавног интереса, дефинише збрињавање отпада, прописује обавезу заједница етажних власника да даваоцу комуналне услуге достави, на захтјев, списак етажних власника и податке о етажној својини, обавезу јединица локалне самоуправе, даваоца комуналних услуга и корисника да примјењују дугорочне мјере које се односе на смањење коришћења енергије и прелажење на коришћење енергије из обновљивих извора, обавезу јединица локалне самоуправе да одлукама пропишу услове и начин обављања комуналних дјелатности, могућност субвенционисања цијене комуналних услуга, могућност да јединице локалне самоуправе за обављање комуналних дјелатности оснују

Закон/Правилник	Број Сл. гласника РС	Надлежности/Обавезе
Закон о заштити животне средине	(„Сл.гласник РС“ број: 53/02 и 109/05)	јавно комунално предузеће, што се регулише актом о оснивању, а уколико се обављање комуналне дјелатности повјерава даваоцу комуналне услуге, да се избор врши након спроведеног поступка јавне набавке.
Правилник о врстама отпада и дјелатностима управљања отпадом за које је потребна дозвола	„Сл.гласник РС“ број: 53/02 и 3/07	Обавезе јединица локалне самоуправе да учествују у ширењу и унапређењу сазнања о животној средини
Правилник о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада	„Сл.гласник РС“ број: 118/05	Правилником се утврђују услови под којима произвођач отпада могу пренијети своје обавезе управљања отпадом на оператера система за прикупљање отпада путем уговора и споразума
Правилник о садржају плана прилагођавања управљања отпадом за постојећа постројења за третман или одлагање отпада и активностима које предузима надлежни орган	„Сл.гласник РС“ број: 39/05	Овим правилником се уређује садржај Плана прилагођавања за општинске депоније
Правилник о управљању медицинским отпадом	„Сл.гласник РС“ број: 90/06	Управљање медицинским отпадом врши се на основу Плана управљања медицинским отпадом, Здравствена установа дужна је донијети План управљања медицинским отпадом најкасније до 2007. године , Рукводицац установе дужан је именовати одговорно лице за управљање медицинским отпадом. Одговорно лице израђује упутство за поступање са мед. отпадом, проведу контролу и води евиденцију. Ако установа запошљава више од 50 радника руководицац је дужан да именује Одбор за УО. Веома инфективни отпад захтјева топлотну или хемијску стерилизацију у подручју гдје се отпад производи прије него што се исти помијеша са осталим инфективним отпадом. Категорије медицинског отпада потребно је држати у кутијама или амбалажи на којој су јасно наведене карактеристике и обиљежја категорија и које пружају одговарајућу заштиту за особе из медицинских установа које ступају у контакт приликом руковања наведеном амбалажом.

Табела бр. 15: Општински прописи од значаја за управљање отпадом

Назив одлуке	Број Службеног гласника Општине	Прописане обавезе
Одлука о комуналним дјелатностима	"Службени гласник општине Нови Град" број 6/09	Одлуке дефинише "одржавање чистоће, прикупљање и одлагање комуналног отпада" као комуналну дјелатност која се обавља на подручју општине Нови Град се, у смислу одредби члана 2. Закона о комуналним дјелатностима. Члан 4. Одлуке каже: "Скупштина општине Нови Град повјерава обављање одређених комуналних дјелатности: јавном предузећу, и то одлуком о оснивању јавног предузећа, или другим предузећима, и то уговором којим се регулишу међусобна права и обавезе у обављању тих дјелатности, а на основу јавног конкурса о избору најповољнијег понуђача у складу са Законом о јавним набавкама БиХ.
Одлука о комуналном реду	"Службени гласник општине Нови Град" број 6/09	Одлуком прописују се: услови и начин одржавања чистоће на јавним површинама, кориштење јавних површина за обављање допуштених дјелатности на отвореном простору, услови и начин уклањања снијега и леда са јавних површина, услови и начин обезбјеђења хигијенске диспозиције отпадних материјала и јавна расвјета у насељу којом се освјетљавају саобраћајне и друге јавне површине, Чишћење и одржавање чистоће на јавним површинама врши комунално предузеће које обавља послове од општег интереса а у складу са законским прописима.
Одлука о одржавању и заштити зелених и рекреационих површина	"Службени гласник општине Нови Град" број 3/01	Као недозвољене радње су прописане бацање папира и отпадака на зелене површине и њихово паљење
Одлука о оснивању Административне службе општине Нови Град	"Службени гласник општине Нови Град" број 12/10, 17/10,	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове обавља стручне и управне послове који се односе на припрему података за израду студија, техничке документације, тендер документације и инвестиционих планова из области комуналне инфраструктуре; израду програма, извјештаја и информација о заједничкој и индивидуалној комуналној потрошњи; израду преднацрта одлука које регулишу индивидуалну и заједничку комуналну потрошњу
Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста Административне службе општине Нови Град	"Службени гласник општине Нови Град" број 12/10, 14/10, 15/10, 18/10, 5/11, 12/11, 14/11, 15/11 и 16/11, 17/11	Виши стручни сарадник за еколошке и комуналне послове: учествује у изради програма, планова, извјештаја и информација из области комуналне инфраструктуре; учествује у изради програма, извјештаја и информација о заједничкој и индивидуалној комуналној потрошњи; ради на припреми и изради одлука и планова који регулишу индивидуалну и заједничку комуналну потрошњу; организује и врши надзор на уређењу и одржавању јавних зелених и рекреационих површина, гробаља, плажа, простора за камповање и заштитног појаса ријека; учествује у пословима одржавања и надзора јавне расвјете; учествује у пословима и надзору димњачарске дјелатности; учествује у пословима и надзору рада сточне и зелене пијаце; поступа по захтјевима комуналне полиције; учествује у раду комисија

Назив одлуке	Број Службеног гласника Општине	Прописане обавезе
		које се баве комуналном проблематиком; прати, анализира те предлаже мјере унапређења и приоритете рјешавања проблематике у области заштите животне средине ; води прописану евиденцију односно базу података и брине се о ажурирању базе података (о заштићеним подручјима, загађивачима, дивљим депонијама, крутом отпаду, изданим еколошким дозволама и сл.); предлаже обезбјеђење одговарајућих финансијских средстава за реализацију програма заштите животне средине у буџету Општине; учествује у изради ЛЕАП-а (локалног еколошког акционог плана) Општине; поступа по захтјевима грађана и комуналне полиције који се односе на заштиту животне средине; сарађује са невладиним организацијама и удружењима грађана, те прати њихов рад на подручју заштите животне средине ; припрема и комплетира документацију те брине о њеном архивирању и чувању; прати стандарде, унапређења и промјене везане за област заштите животне средине (комуналне инфраструктуре); прати и проводи законске и подзаконске акте; координира рад са инспекцијским службама и комуналном полицијом; води бригу о успостављању добрих односа са јавношћу и правилног, потпуног и благовременог информисања јавности путем медија, саопштења, информативних емисија и часописа; проводи поступак око издавања еколошких дозвола; врши послове око заштите животне средине, чишћења јавних површина, збрињавања комуналног отпада, одржавања дрвореда и стабала и слично; прати рад ЈКП „Комус“ АД Нови Град; Самостални стручни сарадник за стратешко планирање, интерграције и сарадњу: ради на изради општинских стратегија, планова и програма, у сарадњи са другим одјељењима и тијелима

На основу прегледа законске регулативе из области управљања отпадом, можемо закључити како база за регулисање ове области свакако постоји, али да је у наредном периоду неопходно усклађивање општинских прописа са ентитетским као и јачање капацитета за њихову примјену. С тим у вези неопходно је извршити ревизију општинских прописа, и то:

- Усклађивање Одлуке о комуналним дјелатностима са одредбама Закона о комуналним дјелатностима, прије свега прописивања субвенција и подстицаја раздвајања и рециклаже отпада, обавезе корисника да закључују уговор о коришћењу комуналних услуга и проширење казнене политике.
- Усклађивање Одлуке о комуналном реду са одредбама Закона о комуналним дјелатностима.

Нити једном одлуком се не прописују услови одлагања специјалног отпада, па се у пракси такав отпад одлаже у различите посуде које често не осигуравају потребне хигијенске и сигурносне захтјеве. Одлуку о комуналном реду у том смислу треба допунити.

4.5. SWOT АНАЛИЗА УПРАВЉАЊЕ ЧВРСТИМ ОТПАДОМ

СНАГЕ:	СЛАБОСТИ:
- Покривеност Општине организованим одвозом отпада износи 77%, - Спремност грађана за учешће у унапријеђењу система прикупљања и одвоза чврстог отпада, - Сарадња комуналног предузећа са општинским Одсјеком за комуналне дјелатности и Комуналном полицијом, - Израђен и усвојен План управљања чврстим отпадом општине Нови Град за период 2012-2017. године, - Дјеломично развијен систем селективног прикупљања отпада у урбаном дијелу општине, - Сарадња са међународним организацијама у области газдовања чврстим отпадом, - Постојање регистра дивљих депонија,	- Возни парк КП је застарио што увелико отажава његово одржавање, - Неадекватно ријешено питање збрињавања клаоничког, медицинског, електро, машинског и индустријског отпада, - Ниска свијест становништва у руралним подручјима и постојање већег броја дивљих депонија, - Тренутне цијене комуналних услуга не покривају трошкове пословања Комуналног предузећа, - Недовољан ниво усклађеност локалних прописа са вишим правним актима, - Постојећа систематизација радних мјеста у Административној служби само дјеломично задовољава потребе у овој области, - Недовољан ниво усавршавања и едукације особља КП и Административне службе, - Недовољно развијен сектор цивилног друштва, - Ниска свијест грађана о потреби селективног одлагања отпада, - Неиновативне кампање и односи са јавности/корисницима, - Недовољно развијена сарадња између комуналних служби, општинске инспекције и одјељења надлежног за просторно планирање - Неадекватан систем наплаћивања комуналних услуга, - Градска депонија не задовољава критерије санитарне депоније, - Несхватање проблема отпада од стране грађана као заједничког питања и несавјестан однос дијела грађана према јавној имовини,
МОГУЋНОСТИ:	ПРИЈЕТЊЕ:
- Додатно унапријеђење санитарно-техничких услова градске депоније, - Континуирана санација дивљих депонија, - Отварање регионалне депоније, - Заживљавање модела селективног прикупљања отпада, - Континуирана едукација и информисање грађана, - Изградња и опремање станице за рециклажу кућног отпада, - Унапријеђење сарадње са организацијама цивилног друштва, - Израда и аплицирање пројеката према домаћим и међународним институцијама и организацијама,	- Погоршање хигијенско – епидемиолошке ситуације првенствено у руралним подручјима општине, - Недовољна финансијска средства за програме и пројекте, - Незадовољавајући ниво примјене прописа и неадекватан рад Комуналне полиције, - Несхватање проблема отпада од стране грађана као заједничког питања и несавјестан однос дијела грађана према јавној имовини, - Немогућност грађана да плаћају економски оправдану цијену услуга

5. ЗАШТИТА ОД ШТЕТНОГ ДЈЕЛОВАЊА ВОДА И ОДВОДЊА ОБОРИНСКИХ ВОДА

5.1. Одбрана од штетног дјеловања вода

Највећи дио градског подручја је добро заштићен од директног утицаја вода и плављења али проблем се јавља услед појаве подземних вода, првенствено у подземни етажама стамбених, јавних и других објеката. У циљу одбране од штетног дјеловања вода, 1907. године на десној обали Уне је почела изградња обалоутврде, познате као Кејски зид, која је послје велике поплаве 1955. године дограђена. У зони ушћа ријеке Сане у Уну, на десној обали ријека крајем 80 – тих година изграђен је насип и то: на десној обали ријеке Сане у дужини од 585,00 м, десној обали ријеке Уне у дужини од 392,00 м са парапетним зидом висине 0,80 м и дужине 285,00 м. На лијевој обали ријеке Сане је дјелимично изграђен насип који од поплава брани центар града. За одбрану од високих вода изграђене су и колекторске препумпне станице „Град“ и „Прекосање“, које спријечавају пробијање великих вода кроз канализациони систем и њихово излијевање на улице града заједно са отпадним и оборинским водама.

5.2. Стање објеката одбране од штетног дјеловања вода

Иако се објекти одбране од штетног дјеловања вода не одржавају у довољној мјери, прије свега због ограничених финансијских средстава, њихово стање је задовољавајуће те испуњавају тренутне потребе и захтјеве. У скоријем периоду је потребно извршити санацију обалоутврде (Кејски зид) и напера у кориту ријеке Уне, у циљу спријечавања њиховог подлокавања и оштећења исте, те грађевинских објеката, премпумпних станица, КПС „Град“ и КПС „Прекосање“. Пројектна документација за поменуте објекте постоји иако није ажурирана, што у одређеној мјери отежава њихово одржавање.

5.3. Остали утицаји на повећање учесталости плављења

Као главне утицаје на повећање учесталости плављења на подручју Општине Нови Град издвајамо несистематично и неадекватно управљање шумама и редукцију шумске популације као и велики проценат необрађеног пољопривредног земљишта. Ова два фактора у значајној мјери утичу на капацитет земљишта да задржи воду што увелико доприноси учесталости плављења. На овај начин долази до повећања броја случајева ерозије земљиште и бујица, односно повећања ризика од поплава. Посљедице лошег газдовања шумама и континуираног збијања неискоришћеног пољопривредног земљишта убрзале су отицање вода и смањили способност шумског и пољопривредног земљишта да акумулирају оборинске воде. Такођер, нередовно чишћење и одржавање ријека, ријечица, потока, канала и пропуста, те несавјесно поступање грађана утиче на пропусну моћ истих и повећање учесталости плављења. Иако се и подручје општине Нови Град суочава са проблемом нелегалне градње овај проблем нема веће размјере те нема утицаја или има занемарљив утицај на смањење ретенционих подручја ријека Уне, Сане и других мањих водених токова на подручју општине.

5.4. Поплаве

Посљедња забиљежена велика поплава на подручју општине је била у прољеће 1985. године, када је поплављен дио града који се налази на десној обали ријеке Сане. Тада се ријека излила кроз оборинске одводе те поплавила већи дио кућа у том подручју, аутобуску и жељезничку станицу. Поплаве различитог интензитета се понављају сваке године, те долази до излијевања ријеке Сане на десној страни од Сводне до Новог Града, прекида комуникација са селима Благај, Витасовци, Трговиште,

Радомировац, Кршље, Горњи Агићи и градским насељима Урије и Шућа, те у периоду поплаве долази и до прекида одвоза отпада на градску депонију. Задња таква поплава већег интензитета је била од 22. 03. – 25. 03. 2008. године, када се ријека Сана излила на локалне путеве, те је путна комуникације са поменутих насељима била прекинута, као и одвоз отпада са свих подручја Општине. Тада је дошло и до излијевања потока Рога и плављења истоименог насеља, чиме је било угрожено и здравствено стање становника, јер се због не постојања канализационе мреже отпадне воде испуштају у овај поток. Ријека Јапра се такођер сваке године више пута излијева из свог корита и плави око 70 % пољопривредног земљишта у овоме подручју, а угрожени су становници у селима: Ђеле, Горњи и Доњи Агићи, Хозићи, Сухача, Јошава, Масловаре, Благај Јапра.

5.5. Оборинске воде у насељима

Оборинске воде у насељима се највећим дијелом прикупљају преко асвалтних површина и кровова, и без пречишћавања завршавају у градском канализационом систему мјешовитог типа, а касније у реципијентима ријекама Сани и Уни. У вези са неведеним, поред потребе да се више пажње посвети редовности и квалитету одржавања и чишћења сливника, у наредном периоду је потребно да се ураде анализе за изналажење могућности за пречишћавање оборинских отпадних вода са јавних површина као и производних погона, бензинских пумпних исл. Ова се потреба намеће као један од приоритета локалне управе и комуналних предузећа у наредном периоду.

5.6. Организација одбране од штетног дјеловања вода

Постојећа просторно – планска документација није усклађена са потребама одбране од штетног дјеловања вода првенствено због занемаривања овога сегмента приликом њеног планирања и израде. У годинама након грађанског рата у Босни и Херцеговини пракса је била да се рјешавају посљедице, а не спрјечавају узроци штетног дјеловања вода. У протеклим годинама значајније је унапријеђен рад Општинског штаба цивилне заштите, унапријеђена систематизација Административне службе те побољшана сарадња са надлежним општинским службама, а редовно се ажурира и план заштите и спасавања од поплава Општине Нови Град.

5.7. Прописи и њихово провођење

Заштита од штетног дјеловања вода на подручју Општине Нови Град је организована на два нивоа. Први ниво одбране од штетног дјеловања вода чини редовна одбрана од вода која је у надлежности КП „Водовод и канализација“ а.д. Нови Град. Редовна одбрана од штетног дјеловања вода односно поплава (водостај од 320 цм) подразумева укључивање колектора те праћење подземних и бујичних вода. Други ниво одбране од штетног дјеловања вода чини ванредна одбрана од штетног дјеловања вода која је у надлежности Општине Нови Град односно Општинског штаба за ванредне ситуације (водстај изнад 520 цм). Општински штаб чини 17 чланова укључујући Команданта штаба, Замјеник команданта и Начелника штаба.

Прописи који регулишу област заштите од штетног дјеловања вода су: Закон о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", број: 121/12), Закон о водама Републике Српске ("Сл. гласник РС" број 50/06 од 31.05.2006. и 92/09 од 16.10.2009.г.), Закон о измјени Закона о водама ("Сл. гласник РС" број 121/12 од 25.12.2012.г.), Одлука о стопама посебних водних накнада ("Сл. гласник РС" број 53/11), Одлука о измјени одлуке о стопама посебних водних накнада ("Сл. гласник РС" број 119/11), Уредба о начину, поступку и роковима обрачунавања и плаћања посебних водних накнада ("Сл. гласник РС" број 53/11), Правилник о начину одржавања ријечних корита и водног земљишта ("Сл. гласник РС"

број 34/03, Измјена Сл. гласник РС 22/06), Главни оперативни план одбране од поплава Републике Српске.

5.8. Финансирање одбране од штетног дјеловања вода

Закон о водама Републике Српске (Службени гласник РС 30/10) није јасно дефинисао надлежности различитих нивоа власти у овој области. Постоји евидентан недостатак одговарајућих прописа, а постојеће прописе је потребно ускладити са Законом о водама. У протеклом периоду није био осигуран адекватан инспекцијски надзор, односно постојећи инспекцијски органи (водопривредни инспектори) нису проводили постојеће прописе у довољној мјери.

Средства за финансирање потреба у области заштите од вода а која су добијена од различитих врста надоканада су намјењена прије свега за одржавање канала, обалоутврда и насипа, регулисање ријека, ријечица и потока као и за обештећење насталих штета. Иако износ наведених средстава није довољан за задовољавање свих потреба у овој области потребно је да се унаприједи евидентирање и планирање. Не постоји јединствена евиденција остварених и утрошених средстава. Овој области је потребно приступити плански те израдити и усвојити акционе планове како би се расположива средства најефикасније уложила за финансирање одбране од штетног дјеловања вода. Издвајање средстава за ову намјену се искључиво врши путем издвајања гранта и финансирања рада Општонског штаба цивилне заштите у чијем дјелокругу послова се налази и заштита становништва и материјалних добара од штетног дјеловања вода односно поплава.

5.9. Потребе

У циљу унапређења стања у области одбране од штетног дјеловања вода, односно заштите грађана и њихове имовине, те обезбјеђењу стварања нових обрадивих површина неопходно је у наредном периоду провести сљедеће активности:

- Израда Плана редовног чишћења и одржавања корита ријека и потока, канала, напера, обалоутврда и насипа,
- Реконструкција и санација објеката препумпних станица „Град“ и „Прекосање“,
- Регулација водотока ријеле Јапре од насеља Ћеле до Благај Јапре,
- Регулација потока Свода у насељу Сводна,
- Израда пројекте документације и система за прикупљање и одводњу оборинских вода у насељу Лонца,
- Израда пројекте документације за одржавање и санацију постојећих и изградњу нових објеката одбране од поплава,
- Израда студије стабилности бране на вјештачком језеру у Петковцу,
- Континуирано обезбјеђивање финансирања из различитих извора за провођење активности и мјера одбране од штетног дјеловања вода;
- Подизање свијести грађана и њихово учешће у имплементацији система одбране од штетног дјеловања вода;
- Усклађивање постојеће просторно-планске документације са плановима одбране од штетног дјеловања вода;
- У сарадњи са релевантним инситуцијама, предузећима и организацијама утврдити политику кориштења природних ресурса на подручју општине Нови Град;
- Унаприједити сарадњу са ентитетским институцијама надлежним за одбрану од штетног дјеловања вода, као и оним надлежним за управљање шумама и пољопривредним земљиштем;

- Унаприједити систем узбуњивања и обавјештавања;
- Континуирано радити на унапријеђењу постојећих прописа, доношењу нових и њиховом провођењу;
- Израдити систем заштите од штетног дјеловања вода на десној страни ријеке Сане у градском подручју;
- Повећати редовност и квалитет чишћења и одржавања сливника;

5.10. SWOT АНАЛИЗА ШТЕТНОГ ДЈЕЛОВАЊА ВОДА И ОДВОДЊЕ ОБОРИНСКИХ ВОДА

СНАГЕ :	СЛАБОСТИ:
• Постојање инфраструктуре за одбрану од штетног дјеловања вода, • Редовно ажурирање Плана заштите и спашавања од поплава за општину Нови Град, • Редовно праћење водостаја ријека, • Висока свијест грађана и локалне заједнице о потреби изградње инфраструктуре за одбрану од штетног дјеловања вода • Регулисаност ове области законима и другим правним и планским актима, • Постојање службе Цивилне заштите;	• Неадекватан инспекцијски надзор, • Постојећи објекти за одбрану од штетног дјеловања вода захтјевају реконструкцију и санацију, • Систем одводње оборинских вода није одвојен од система одводње отпадних вода, • Неодговоран однос дијела становништва према објектима за одводњу оборинских вода и заштиту од штетног дјеловања вода; • Непокривеност цијелог подручје општине Нови Град просторно – планском документацијом, • Неусклађеност постојеће просторно-планске документације са захтјевима заштите од штетног дјеловања вода, • Нерегулисани водотоци ријечица и потока на подручју Општине, • Деградирано шумско и пољопривредно земљиште смањује акумулирање подземних и убрзава отицање површинских вода, • Недовољна финансијска средства за редовно одржавање и изградњу објеката заштите од штетног дјеловања вода, • Непостојање планова управљања одбране од штетног дјеловања вода и оборинских вода на нивоу Општине.
МОГУЋНОСТИ :	ПРИЈЕТЊЕ :
• Израда недостајуће студијско – пројектне документације, • Изградња нових и реконструкција постојећих објеката за заштиту од штетног дјеловања вода, • Изградити систем за прикупљање и одводњу оборинских вода у насељу Лонца, • Редовно чишћење и уређење корита Уне, Сане и осталих водотока на територији Општине, • Регулација ријечица и потока који попримају одлике бујичног тока у мјесецима са великим падавинама, • Спрјечавање бесправне градње, • Примјена закона о водама, доношење нових и ажурање старих прописа посебно оних који се односе на општински ниво, • Усклађивање просторно - планске документације са плановима одбране од штетног дјеловања вода, • Континуирано подизање свијести грађана и њихово активно учешће у имплементацији система одбране од штетног дјеловања вода, • Сарадња и координација са сусједним општинама, • Едукација особља општинских служби, предузећа и	• Угроженост становништва, материјалних и пољопривредних добара, • Могуће епидемије и зараженост питке воде плавењем бунара и извора, • Уништавање природних ресурса (шума, ријечних ада и сл.) од стране привредних субјеката и становништва, • Незадовољавајуће газдовање шумама, • Недостатак финансијских средстава за програме и пројекте у овој области, • Слаб интензитет сарадње између републичких и локалних служби, • Слаба сарадња и координација институција задужених за ову област, • Јавност није довољно упозната са проблемом одбране од штетног дјеловања вода.

институција, • Утврдити политику кориштења природних ресурса на подручју општине Нови Град, • Израда Мастер плана управљања одводњом оборинских вода и одбране од поплава.	
--	--

6. ЛОКАЛНА УПРАВА И ЊЕНИ ПАРТНЕРИ

6.1. Организација управе у области вода и заштите околине

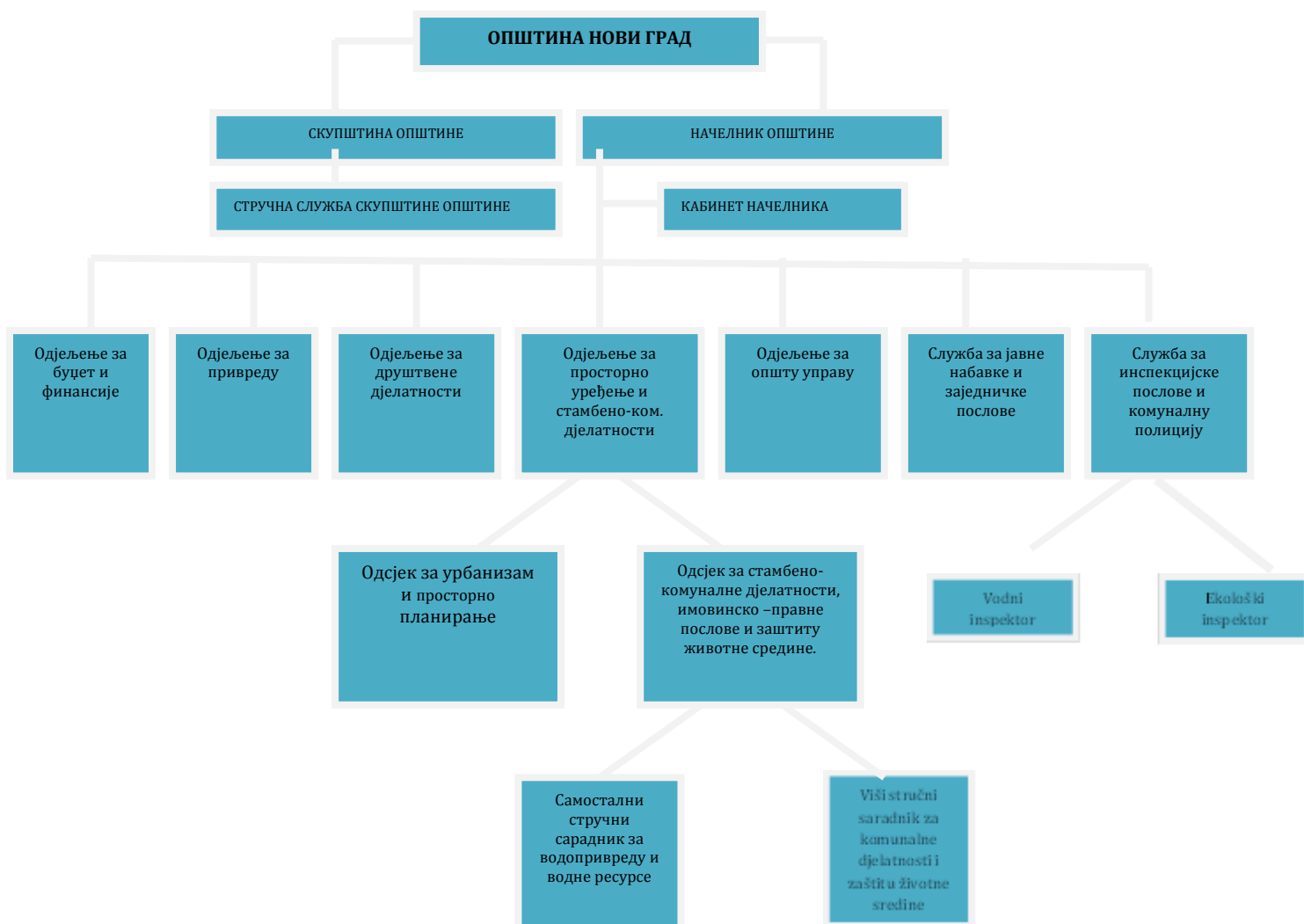
У Административној служби општине Нови Град, организационо, за послове у области вода и заштите животне околине је надлежно **Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове**, које у свом саставу има два одсјека: Одсјек за урбанизам и просторно планирање и Одсјек за стамбено-комуналне дјелатности, имовинско –правне послове и заштиту животне средине. Надлежности и дјелокруг послова Одјељења: обавља стручне и управне послове који се односе на припрему просторно-планске документације и развојних планова; спроводи урбанистички план као и осталу просторно планску документацију; спроводи јавне расправе о регулационим плановима и планској документацији; врши израду пројектних задатака за сва пројектовања за потребе Општине; утврђује локацијске услове; издаје одобрења за грађење; води евиденције о урбанистичким и регулационим плановима и организује њихово чување; организује технички преглед и издавање употребне дозволе изграђених објеката; врши контролу инвестиционо-техничке документације; обавља послове везане за кориштење градског грађевинског земљишта; утврђује накнаде за кориштење градског грађевинског земљишта; води евиденцију имовине Општине и припрему документације о укњижавању права располагања на имовини Општине; припрема доказе за укњижење права располагања на имовини Општине; проводи Закон о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе; води послове додјеле и давања у закуп градског грађевинског и пољопривредног земљишта као и прибављања земљишта за потребе Општине; ради на изради програма, извјештаја и информација о уређењу и кориштењу грађевинског земљишта; контролише законитост кориштења станова у државној својини при додјели, замјени и откупу станова; врши послове из области заједничке комуналне потрошње (водовод и канализација); прати начин и организацију: јавног превоза лица и ствари у друмском саобраћају на подручју Општине, такси превоза, превоза запрежним возилимаи кориштење паркинг простора; прати примјену законских и подзаконских прописа из области путева; обавља послове у вези разврставања, управљања, изградње, одржавања и заштите локалних и некатегорисаних путева и улица на подручју Општине; врши надзор над зимским одржавањем локалних и некатегорисаних путева и улица; израђује приједлог плана љетног одржавања локалних и некатегорисаних путева; даје приједлоге: за санацију одрона, клизишта и мостова, реконструкцију путева и улица, изградњу путева, улица, мостова, потпорних и обложних зидова; врши и друге послове из области изградње и одржавања путева; припрема податаке за израду студија, техничке документације, тендер документације и инвестиционих планова из области комуналне инфраструктуре; врши израду програма, извјештаја и информација о заједничкој и индивидуалној комуналној потрошњи; ради преднацрт одлука које регулишу индивидуалну и заједничку комуналну потрошњу; рјешава проблематику у области заштите животне средине; предлаже обезбјеђење одговарајућих финансијских средстава за реализацију програма заштите животне средине у буџету Општине; врши остале послове у вези заштите животне средине.

Унутар Одјељења, односно Одсјека за стамбено-комуналне дјелатности, имовинско – правне послове и заштиту животне средине је систематизовано и радно мјесто - **Самостални стручни сарадник за**

водопривреду и водне ресурсе. У области заштите животне средине систематизовано је радно мјесто - **Виши стручни сарадник за комуналне дјелатности и заштиту животне средине.**

Служба за инспекцијске послове и комуналну полицију врши надзор над примјеном прописа у области које су Закон о инспекцијама, Законом о комуналној полицији, Законом о заштити животне средине, Законом о водама и другим позитивним прописима. Унутар Службе су такође систематизована два радна мјеста – **Водни инспектор** и **Еколошки инспектор** – у чијим надлежностима је спровођење закона и подзаконских аката у области вода и заштите животне средине.

Дијаграм: Приказ организације управе у области вода и заштите околине



6.2. Развојне претпоставке

Од 2008. године Општина Нови Град учествује у имплементацији пројекта ГОВ-WADE који имплементира Ресурни центар за воде и заштиту околиша „Уна Цонсултинг“ из Бихаћа. Пројекат је финансиран од стране Швајцарска агенција за сарадњу СДЦ. Пројекат ГОВ-WADE је Пројект добре управе у области вода и заштите животне средине с тим да је тежиште самог пројекта на цјелокупном унапређењу праксе добре управе у општинама слива ријеке Уне. Имплементација Пројекта је повјерена општинама – учесницама пројекта, што овај пројекат значајно разликује од претходних, јер општине преузимају кључну - руководећу улогу и одговорност и вођење процеса имплементације акционих планова. Учешће наше Општине у овоме пројекту је значајно утицало на прије свега развој људских капацитета Административне службе и комуналних предузећа, материјално-техничко опремање и оспособљавање те умрежавање са другим општинама Унског слива а које су такођер учесници овога пројекта. За потребе имплементације и учествовања у наведеном пројекту Општина Нови Град је 2008. године израдила и усвојила Стратешки план за воде и околишну санитацију 2008 – 2012. (СРПВОС) а који је имплементиран у проценту од 48,4 % и као такав проглашен најуспјешнијим од 12 општина унског слива.

Сарадња са Уна Цонсултингом је континуирана што отвара нове могућности за даљњи развој у области вода и заштите животне средине. Капацитет запослених у Административној служби Општине као и јавним предузећима „Водоовд и канализација“ и „КОМУС“ су током протеклог периода имплементације пројекта ГОВ-WADE знатно унапријеђени што је створило претпоставке за привлачење средстава од међународних финансијских институција и организација. Овде се прије свега мисли на пројекат „Реконструкција и проширење градске водоводне и канализационе мреже на подручју Општине Нови Град“ а којег финансира Европска инвестициона банка (ЕИБ).

Поред Стратешког плана у области вода и заштите околине (СРПВОС), Општина је израдила и усвојила и Стратегију развоја Општине Нови Град 2011-2015. као и План управљања чврстим отпадом 2012-2017. На овај начин је омогућен стратешки приступ кључним питањима и развоју у овој области те заједно са постојећом просторно-планском документацијом представља значајан потенцијал и ствара нове развојне претпоставке за успјешно управљање у области вода и заштите животне средине.

Активности и пројекти проведени у протеклих неколико година су значајно ојачали капацитете Општине Нови Град те омогућиле квалитетније и ефикасније управљање у области вода и заштите животне средине што ће у сваком случају у наредном периоду омогућити нове пројекте те отворити нове могућности за даљња унапријеђења у овој области.

6.3. Радни простор и техничка опремљеност

Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове као одјељење које је надлежно за послове у области вода и заштите животне средине располаже са задовољавајућим простором за рад запослених и са основном опремом која омогућује задовољавајући рад овога одјељења. Техничка опремљеност Одјељења је на просјечном нивоу, катастар подземних инсталација дјелимично постоји, регистар загађивача није рађен, а ГИС и база података из области вода и заштите околине је дјелимично успостављен.

Кроз вишегодишње учешће Општине Нови Град у Пројекту добре управе у области вода и заштите животне средине ГОВ WADE значајно су унапријеђени услови рада особља кроз уређење радног простора и набавку материјално-техничких средстава.

6.4. Људски ресурси

Постојећи Правилник о организацији и систематизацији може одговорити захтјевима и обавезама које се стављају пред локалну управу Законом о локалној самоуправи Републике Српске у области вода и заштити животне средине.

Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове има 11 запослених различитих профила и то дипломирани економиста, инжињер грађевине, дипломирани инжињер архитектуре, дипломирани правник, дипломирани просторни планер, правник, дипл. Инжињер екологије и Инжињер собраћаја. Иако је попуњеност стручним кадровима задовољавајућа и омогућава несметан рад Одјељења, постоји реална потреба за додатним усавршавањем и специјализацијом постојећег стручног кадра, посебно у области управљања људским ресурсима, различитим процесима, инвестицијама, те информатичким технологијама.

У оквиру Административне службе Општине Нови Град ради Служба за локални економски развој са двије запослене стручне особе које се искључиво баве пословима везаним за припрему пројеката према различитим фондовима, организацијама, институцијама и другим донаторским тијелима укључујући предприступне фондове ЕУ и међународне финансијске институције.

Постојећа организација и систематизација радних мјеста у Административној служби није одговарајућа јер су послови око планирања управљања отпадом повјерени само једном запосленом, гдје сама материја управљања отпадом није у приоритету извршиоца тих послова, већ се обављају као супсидијарни. Из тог разлога неопходна је систематизација једног радног мјеста у Одјељењу за просторно уређење и стамбено – комуналне послове којем би искључиви или бар највећи дио послова били посвећени управљању отпадом и са тиме повезаним задацима. Поред тога, како би се унапредили људски капацитети али и сама институционална организација, у наредном периоду неопходно је увођење едукација и обука за запослене из ове области, као и побољшања сарадње у смислу израде заједничких планова и програма рада комуналних служби, општинске инспекције, комуналне полиције и одјељења надлежног за просторно планирање.

У наредном периоду је такођер неопходан наставак унапређења капацитета невладиног сектора који се бави екологијом и заштитом животне средине, као и њихово омасовљавање у циљу едуковања грађана и повећања свијести за теме из ове област. С тим у вези, а с обзиром на завршетак пројекта ГОВ-WADE и престанак намјенског финансирања пројеката из области екологије и заштите животне средине, неопходно је усмјерити одређен дио финансијских средстава за пројекте који ће се искључиво бавити овим областима.

6.5. Прописи и њихово провођење

Стратешки документи:

ВОДЕ	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
- Оквирни план развоја водопривреде Републике Српске, 2006.год. - Стратегија интегралног управљања водама Републике Српске до 2024.године, нацрт – прва итерација, 2012.година	- Стратегије заштите природе Републике Српске, 2011.год. - Републичка стратегија заштите ваздуха, 2011.год.

Законодавни оквир:

ВОДЕ	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Закони: <u>Закон о водама Сл.гл.РС 50/06 (Закон о измјени и</u>	Закон о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске", бр.71/12)

допуни Закона о водама Сл.гл.РС 92/09)	Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", бр.124/11)
Уредбе: - Уредба о начину учешћа јавности у управљању водама Сл.гл.РС 35/07 - Уредба о класификацији вода и категоризацији водотока Сл.гл.РС 42/01 - Уредба о начину, поступку и роковима обрачунавања и плаћања посебних водних накнада Сл.гл. РС 53/11 (Уредба о измјени и допуни Уредбе о начину, поступку и роковима обрачунавања и плаћања посебних водних накнада Сл.гл.РС 16/12)	- Уредба о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријуми за одлучивање о обавези спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“ бр.7/06) - Уредба о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 7/06) - Уредба о граничним вриједностима емисије загађујућих материја у ваздух („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05) - Уредба о постепеном искључивању супстанци које оштећују озонски омотач („Службени гласник Републике Српске“ бр. 94/05)
Одлуке: - Одлука о стопама посебних водних накнада Сл.гл.РС 53/11 - Одлука о утврђивању граница обласних ријечних сливова и сливова на територији РС Сл.гл.РС 98/06	
Правилници: - Правилник о условима за испуштање за испуштање отпадних вода у јавну канализацију Сл.гл РС 44/01 - Правилник о условима које морају да испуњавању водопривредне лабораторије Сл.гл. 44/01 - Правилник о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације Сл.гл. РС 68/01 - Правилник о начину и методама рада одређивања степена загађености вода Сл.гл. РС 79/11 (Правилник о измјенама и допунама Правилника о начину и методама одређивања степена загађености отпадних вода Сл.гл.РС 25/12, Сл.гл. РС 36/12) - Правилник о мјерама заштите, начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите подручја Сл.гл. РС 7/03 - Правилник о начину одржавања ријечних корита и водног земљишта Сл.гл.РС 34/03 (Правилник о измјенама и допунама Правилника о начину одржавања ријечних корита и водног земљишта Сл.гл.РС 22/06)	- Правилник о условима за подношење захтјева за издавање еколошке дозволе за погоне и постројења која имају издате дозволе прије ступања на снагу Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 24/06) - Правилник о роковима за подношење захтјева за издавање еколошке дозволе за погоне и постројења која имају издате дозволе прије ступања на снагу Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 24/06) - Правилник о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 15/07) - Правилник о садржају плана прилагођавања за постојећа постројења и уређаје за дјелатности управљања отпадом и активностима које предузима надлежни орган („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05) - Правилник о врстама отпада и дјелатностима управљања отпадом за које је потребна дозвола („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05) - Правилник о категоријама отпада са Каталогом („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05) - Правилник о категоријама отпада, карактеристикама које га сврставају у опасни отпад, дјелатностима поврата компоненти и одлагања отпада („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05) - Правилник о финансијским гаранцијама којима се може осигурати прекогранично кретање отпада

	<u>(„Службени гласник Републике Српске“ бр. 86/05)</u> • <u>Правилник о транспорту опасног отпада („Службени гласник Републике Српске“ бр. 86/05)</u> • <u>Правилник о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада („Службени гласник Републике Српске“ бр. 118/05)</u> • <u>Правилник о управљању медицинским отпадом („Службени гласник Републике Српске“ бр. 90/06)</u> • <u>Правилник о допуни Правилника о врстама отпада и дјелатностима управљања отпадом за које је потребна дозвола („Службени гласник Републике Српске“ бр. 3/07)</u> • <u>Правилник о граничним вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05)</u> • <u>Правилник о мониторингу квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05)</u> • <u>Правилник о мониторингу емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05)</u> • <u>Правилник о емисији испарљивих органских једињења („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05)</u> • <u>Правилник о условима за рад постројења за спаљивање отпада („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05)</u> • <u>Правилник о граничним вриједностима емисије у ваздух из постројења за сагоријевање („Службени гласник Републике Српске“ бр. 39/05)</u> • <u>Правилник о ограничењу емисије у ваздух из постројења за спаљивање биомасе („Службени гласник Републике Српске“ бр. 85/05)</u> • <u>Правилник о систему праћења намјерног држања и убијања заштићених животиња („Службени гласник Републике Српске“ бр. 85/05)</u> • <u>Правилник о начину успостављања и управљања информативним системом за заштиту природе и систему праћења („Службени гласник Републике Српске“ бр. 85/05)</u> • <u>Правилник о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник републике Српске“ бр. 92/07)</u>
--	---

Просторно планска документација:

Општина Нови Град не посједује Просторни план, док је Урбанистички план из 1989. године те га је неопходно ревидирати. Важећи регулациони планови постоје за насеља „Центар II“, Пољавнице, „Центар“, „Видорија“, Центар А“, „Центар Б“, „Бања Љешљани“ и Индустријска зона Пољавнице. Регулациони планови које је неопходно ревидирати су Реповац, Јабланица, Урије, Лонџа и Млакве. Регулациони планови Центар 2 и Стара вијећница – Хотел - Кеј су у току ревизије.

Преглед обавеза јавне управе, институција и предузећа по усвојеним прописима као имплементација прописа је дата у сваком поглављу посебно који се односи на специфичну област.

6.6. Партнери Управе

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у чијем саставу се налази Ресор водопривреде: студијско-аналитички; управни; надзорни; послови успостављања и вођења информационог система вода у Гис-у и осталим форматима; вођење регистара; припрема стратегија, програма, праћење и координација рада других организација управе из области вода и остале законом одређење активности.

Влада Републике Српске на 97. сједници 11.01.2013.г. донијела је одлуку о оснивању **Јавне установе "ВОДЕ СРПСКЕ"**. Јавна установа "ВОДЕ СРПСКЕ" је јавна установа која управља водама, јавним водним добром, као и хидротехничким објектима и системима, ријекама, потоцима, језерима, на начин прописан законом, на територији Републике Српске у складу са одредбама Закона о водама и другим одговарајућим прописима.

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Ресор за заштиту животне средине: У оквиру Ресора за заштиту животне средине обављају се послови интегралне заштите и унапређења заштите животне средине, истраживање, планирање и управљање кроз мјере заштите животне средине, заштита природних ресурса, те природног и културног наслеђа. У надлежности ресора је учешће у изради и реализацији програмских аката на домаћем и међународном нивоу из области заштите животне средине, остваривање и координација стручне сарадње и размјена искустава са међународним и домаћим органима и организацијама и невладиним организацијама у области заштите животне средине, учешће у реализацији пројеката финансираних од стране међународних финансијских организација у области заштите животне средине, израда законских и подзаконских аката из области заштите животне средине и остали послови утврђени законом.

Фонд за заштиту животне средине Републике Српске: обухвата послове у вези са прикупљањем средстава, као и финансирањем припреме, провођења и развоја програма, пројеката и сличних активности у подручју очувања, одрживог коришћења, заштите и унапређивања животне средине, те у области енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора **енергије**.

6.7. Комунална предузећа која покривају област вода и заштите животне средине

У сврху оперативног извршавања послова из области вода и заштите околине Скупштина општине је основала два предузећа (КП „Водовод и канализација“ Нови Град и КП „Комус“ Нови Град).

КП "Комус" а.д. Нови Град и КП "Водовод и канализација" а.д. Нови Град сада су акционарска друштва, гдје већински пакет акција посједује Општина Нови Град. У складу са Законом, предузећа имају Скупштину акционара која именује надзорни одбор и менаџмент (управу) предузећа. Предузећа се финансирају пружањем и наплатом комуналних услуга које пружају грађанима и институцијама.

КП „Водовод и канализација“ је акционарско друштво, настало издвајањем из ЈКП „Комус“ на основу скупштинске Одлуке од 29. 12. 2000. године. Предузеће управља водоводним и канализационим системом на градском подручју Општине, а финансира се наплатом услуга које пружа грађанима и институцијама. Оспособљено је стручним кадровима, али је предузеће потребно технички опремити и усавршити, те формирати базе података, ГИС, катастар загађивача и ажурирати постојећи катастар подземних инсталација. КП „Водовод и канализација“ има 45 запослених лица и то на руководећим, административним, стручним/техничким пословима и радничким пословима. Основна дјелатност овога предузећа је снабдијевање становништва општине питком водом као и одводња отпадних вода из домаћинства, институција и привредних субјеката. Укупан број корисника прикључених на јавни

водоводни систем је 4691 (податак Јул 2013.) Проценат наплате услуга је на задовољавајућем нивоу и на годишњем нивоу се креће у просјечном проценту од око 82%. Највећи пробелим са којима се суочава предузеће јесте дотрајала дистрибутивна мрежа услјед које настају велики физички губици виде у мрежи. Проценат физичких губитака на дистрибутивној мрежи у 2013, години се кретао око 56%. Дотрајала дистрибутивна мрежа такођер проузрокује честе кварове што изискује велика финансијска средства за њихово отклањање. Највише финансијских средстава за отклањање регистрованих кварова и интервенција на притужбе грађана се односи на цурења у шахтовима, рекламације прикључака, санацију дијелова дистрибутивне мреже, мјењање водомјера и детекцију кварова у подземним инсталацијама. На годишњем нивоу се изведе око 300 интервенција и санација кварова и то у већини случајева по притужбама грађана и других потрошача. Предузеће редовно врши бактериолошке и физикално-хемијске анализе воде за пиће у водоводним системима којим управља. Просјечан број анализа на годишњем нивоу се креће око 290.

КП „Комус“ је акционарско друштво. Предузеће се осим основне дјелатности управљања комуналним отпадом бави и одржавањем гробља, зелених површина, градских пијаца и сл. Финансијска средства обезбјеђује наплатом својих услуга које пружа грађанима и институцијама. Оспособљено је стручним кадровима, које је потребно технички опремити и усавршити, те формирати потребне базе података и катастре дивљих депонија на подручју Општине. Предузеће КП „Комус“ има 56 запослених и то 11 лица на руководећим и административним пословима, 17 лица запослених на техничким пословима и 28 радника. Тренутна покривеност општине системом организованог прикупљања комуналног отпада износи око 45 %. Урбано подручје општине системом прикупљања отпада је покривеном 90% док се овај проценат у руралним подручјима креће око 40%. Укупан број корисника услуга овога предузећа је 5461 и то 3590 домаћинстава, 1361 објекат колективног становања, 510 јавних установа и привредних субјеката (података Јул 2013.). Проценат наплате услуга је веома добар и креће се у просјечној годишњој вриједности од око 98%. Иницирано сарадњом у оквиру пројекта ГОВ WADE као и сарадњом са консултантском кућом Гронтмиј у оквиру пројекта „Програм управљања чврстим отпадом у Босни и Херцеговини“ КП „Комус“ је покренуло пилот пројекат „Примарна сепарација отпада“. У оквиру овога пројекат постављено је и подијељено 3290 канти за сепарацију отпада и то у првом кругу искључиво за ПЕТ амбалажу и папир. Постојећи капацитети, односно опремљеност за пружање услуга прикупљања и одвоза отпада представља један од највећих проблема са којима се суочава КП „Комус“ а.д. Нови Град. Опрема са којом располаже ово предузеће је потпуно застарјела и неефикасна, што отежава како пословање овог оператера, тако и ширења, односно унапређење пружања услуга. Специјални отпад, иако представља значајно питање, тренутно се не може сврстати у приоритетне проблеме, с обзиром на мали број привредних субјеката који производе ову врсту отпада, али и других оператера специјализованих за збрињавање опасног отпада.

Везано за постојеће стање и опремљеност комуналних предузећа која покривају област вода и заштите животне средине потребно је прије свега јачати њихову материјално-техничку опремљеност, вршити континуирану едукацију запослених у смислу јачања људски капацитета (прије свега руководећег и техничког особља) те унаприједити постојеће прописе, ради прецизнијег дефинисања односа између предузећа и општине. У циљу одрживог начина пословања потребно је цијену комуналних услуга формирати на економској основи, јер садашња цијена услуга не покрива трошкове предузећа.

6.8. Сарадња са организацијама цивилног друштва

Иако постоје дефинисани механизми, организације цивилног друштва (ОЦД) и грађани се веома слабо укључују у процес планирања и доношења одлука у области вода и заштите животне средине. На подручју општине Нови Град је регистровано око 70 невладиних организација од који нити једна није изразито еколошка организација или организација која се искључиво бави питањима вода и заштите животне средине. Општина Нови Град, средствима из буџета, на основу приједлога надлежне Комисије,

финансијски подржава пројекте које организације цивилног друштва предлажу. Грађани као и ОЦД-и нису довољно укључени у процес унапријеђења рада Административне службе. Постоји одређена незаинтересованост грађана за рјешавање питања од заједничког интереса која је дијелом резултат неупућености и недовољног нивоа комуникације органа и инситуција локалне управе са јавности. Недовољна комуникација управе са јавности је присутна првенствено због непостојања довољно развијених и иновативних механизма за провођење учешћа грађана у раду управе.

У протеклом периоду локална управа је направила значајан помак по питању транспарентности, јавности у раду и учешћу грађана у локалним процесима те су грађани директно путем радија и других видова комуникације информисани о сједницама и одлукама Скупштине општине и раду Општинске управе генерално. Информације се редовно просљеђују локалним медијима, као и дописницима писаних и електронских медија у Републици Српској. Закон о слободи приступа информацијама је на снази већ 11 година и Општинска управа исти проводи у складу са својим правилима и процедурама.

6.9. SWOT АНАЛИЗА ЛОКАЛНА УПРАВА

МОГУЋНОСТИ :	ПРИЈЕТЊЕ :
• јачање комуналних предузећа и омогућити одржив начин пословања формирањем економске цијене услуга, • запошљавање младих и образованих, квалификованих кадрова, • међуопштинска, регионална и међудржавна сарадња, • повећање ефикасности, ефективности и економичности рада управе, • унапређење рада комуналне полиције и инспекцијских служби, • кориштење средстава из страних и домаћих фондова, те развојних фондова ЕУ и повољних кредита развојних банака у циљу јачања капацитета локалне управе, • укључивање грађана, посебно младих и образованих људи у процесе планирања и доношења одлука, као и у реализацију пројеката, • стипендирање недостајућих кадрова, првенствено у области вода и заштите околине.	• низак животни стандард и недостатак финансијских средстава, • одлив стручних кадрова и млађе популације у веће центре, • непостојање потпуних планско просторних докумената на свим нивоима од државног до општинског, • спор и неадекватан процес реформи у друштву, без правих значајних резултата; • нису прецизно регулисане надлежности локалне самоуправе, • лоша координација са Владом РС, • незаинтересованост грађана за пројекте од заједничког интереса.

СНАГЕ :	СЛАБОСТИ :
- У оквиру Административне службе постоји Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове као и комунална полиција, - Комунална предузећа у области вода и заштите околине, - Стратешки и плански приступ ријешавању проблема и развоју, - Континуиран процес кадровског и техничког оспособљавања запослених у општинској администрацији, - Постојање мјесних заједница - Спремност ка јачању партнерства јавног и приватног сектора, - Кориштење потенцијала организација цивилног друштва.	- Неиновативна комуникација локалне управе са грађанима и ОЦД, - Недостатак нових и неажурираност постојећих прописа, - Утицај навика из прошлости, - Неадекватно провођење постојећих прописа и контрола провођења прописа, - Неодговарајуће управљање људским ресурсима, - Незаинтересованост грађана да иницирају промјене и учествују у побољшању рада Административне службе,

7. ИЗЈАВА О ВИЗИЈИ

Општина са заштићеним извориштима, чистим ријекама и изграђеном и уређеном инфраструктуром, у којој су еколошки освјештени грађани партнери савременој локалној управи.

8. СТРАТЕШКА ОПРЕДЈЕЉЕЊА

Полазећи од социо-економске анализе и анализе постојећег стања, посебно се ослањајући на проведену SWOT анализу, одређени су стратешки и оперативни циљеви развоја области вода и заштите околине. Сви дефинисани циљеви су усмјерени на стварање претпоставки за одрживи развој у области вода и заштите животне средине. Програми и пројекти су предложени у циљу остваривања стратешких циљева и бржег остварења оперативних циљева. Приликом њиховог предлагања водило се рачуна о њиховој оправданости, изводљивости и одрживости базиране на постојећим људским и материјално-техничким ресурсима.

Планирана унапређења у области водоснабдијевања (смањење губитака, односно процента необрачунате воде кроз санацију и реконструкцију постојећих водоводних система, побољшање односа са корисницима, побољшање наплате, те посебно предузимање мјера за дугорочно осигурање квалитета воде свим грађанима општине) усмјерена су на подизање општег стандарда и развоја заједнице, те представљају предуслов за развој и финансирање система одводње отпадних вода и њиховог пречишћавања. Ово је посебно важно из разлога што донаторске организације и међународне финансијске институције поштују исте принципе и постављају сличне услове.

У области одводње и пречишћавања отпадних вода тежиште је дато на смањењу загађења ријека Уне и Сане и њихових притока урбаним и индустријским отпадним водама успостављањем надзора и контроле над испуштањем вода. Поред тога очекује се повећање броја корисника услуга као и повећање наплате пружених услуга.

Развој система управљања чврстим отпадом усмјерен је на смањење количина отпада на мјесту настанка, односно увођење процеса селектирања отпада у домаћинствима те његове рециклаже. Успостављањем поменутог процеса оствариће се значајно смањење трошкова одвоза и трошкова депоновања отпада на

постојећој градској депонији, те остварити приход од продаје прикупљених селектираних секундарних сировина. Поред поменутог, оствариће се утицај на смањење загађења, смањење ризика по здравље грађана и постизање квалитетнијег стања животне средине.

Успостављањем система одводње оброринских вода, односно одбране од штетног дјеловања вода осигураће се смањење угрожености живота становника, стамбених и индустријских објеката, пољопривредних земљишта, те створити претпоставке за кориштење плавног и мочварног земљишта у друге намјене, односно у сврху развоја Општине.

Израда неопходне студијско – пројектне докуменатације стратешки је предуслов за развој свих области везаних за воде и заштиту околине. У стратешком смислу планирана су унапређења везана за оријентацију јавних предузећа према услугама, њиховим односима са корисницима (клијентима), односно грађанима. Стварање партнерског односа између јавног сектора, цивилног друштва кроз едукативне активности и укључивање у процесе заједничког планирања и доношења одлука један су од стратешких приоритета развојног плана за воде и заштиту околине.

Такођер, стварање модела међуопштинске сарадње у региону и модела сарадње општине са вишим нивоима власти стратешко су опредјељење за квалитетно управљање водним ресурсима и заштитом околине.

Као један од најважнијих стратешких опредјељења усвојена је модернизација, реорганизација и кадровско оспособљавање локалне управе у области вода и заштите околине, укључујући и њена предузећа и установе. Улагања у управу неопходна су ради обима послова и задатака, те изазова које из области вода и заштите околине очекују општину у наредном периоду како би унаприједила услуге према својим грађанима и пратила трендове везане за одрживи развој.

9. СТРАТЕШКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ, ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ



**ПРАВЦИ РАЗВОЈА У ОБЛАСТИ ВОДА И
ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ****ВОДОСНАБДЈЕВАЊЕ****СТРАТЕШКИ ЦИЉ:
УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ВОДОСНАБДЈЕВАЊА
ОПШТИНЕ****ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ А.1.
ПРОШИРЕЊЕ И РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОСТОЈЕЋЕГ СИСТЕМА
ВОДОСНАБДЈЕВАЊА****А.1.1.
ПРОГРАМ: Санација и
реконструкција градске водоводне
мреже****ПРОЈЕКТИ:**

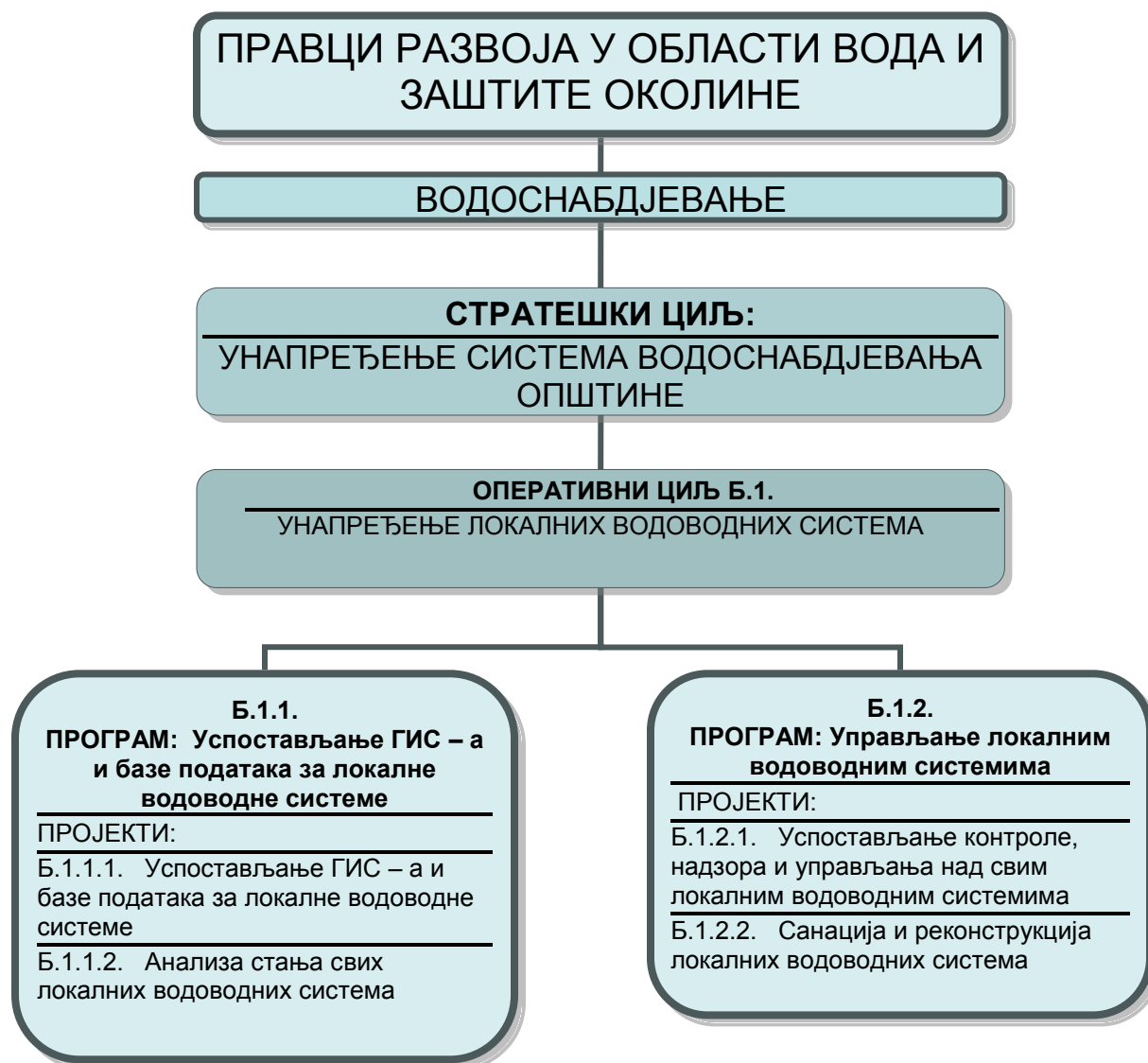
- А.1.1.1. Реконструкција дотрајале градске мреже у ул. Ослобођења и Радничкој улици
- А.1.1.2. Реконструкција дотрајале водоводне мреже у ужем центру града и насељу Урије.

**А.1.3.
ПРОГРАМ: Израда студијско – пројектне
документације****ПРОЈЕКТИ:**

- А.1.3.1. Израда студијско – пројектне документације за водовод Нови Град – Блатна
- А.1.3.2. Израда пројектно студијске документације за водовод Благај
- А.1.3.3. Израда пројектно студијске документације за водовод Благај – Горњи Агићи

А.1.2.**ПРОГРАМ: Проширење и
унапређење водоводног система
ПРОЈЕКТИ:**

- А.1.2.1. Проширење водоводне мреже на градском подручју, насеља Лонца
- А.1.2.2. Изградња примарног цјевовода Нови Град – Блатна
- А.1.2.3. Изградња водоводног система у насељу Шућа
- А.1.2.4. Изградња секундарне водоводне мреже у насељу Добрљин (2. висинска зона)
- А.1.2.5. Изградња водоводног система у Благају
- А.1.2.6. Изградња секундарне водоводне мреже у насељима Благај Јапра и Благај Ријека
- А.1.2.7. Успостављање ГИС – а и базе података градске водоводне мреже.
- А.1.2.8. Изградња система даљинског управљања водоснабдијевањем.





**ПРАВЦИ РАЗВОЈА У ОБЛАСТИ ВОДА И
ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ**

**ОДВОДЊА И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ
ВОДА**

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

**УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ОДВОДЊА И
ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА**

**1. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ:
Д.1.**

Модернизација и
изградња нових дијелова
канализационог система
у градском подручју

**2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ:
Е.1.**

Изградња канализационе
мреже у руралном
подручју

**3. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ:
Е.2.**

Унапређење надзора и
контроле канализационих
система

ПРАВЦИ РАЗВОЈА У ОБЛАСТИ ВОДА И ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ

ОДВОДЊА И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ОДВОДЊА И
ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ Д.1.

МОДЕРНИЗАЦИЈА И ИЗГРАДЊА НОВИХ ДИЈЕЛОВА
КАНАЛИЗАЦИОНОГ СИСТЕМА У ГРАДСКОМ ПОДРУЧЈУ

Д.1.1.

ПРОГРАМ: Санација и реконструкција градске канализационе мреже

ПРОЈЕКТИ:

Д.1.1.1. Изградња канализационе мреже у ул. И Крајишке бригаде (Рога), ул. Ослобођења (од Роге до надвожњака), ул. 9. Маја, Кулска обала, ул. Меше Селимовића (до Шуће),

Д.1.1.2. Изградња колектора од ПС „Град“ до индустријске зоне Пољавнице

Д.1.1.3. Реконструкција дијела канализационе мреже у ул. Г. Принципа, ул. Д. Обрадовића, ул. М. Стојановића, ул. Његошева, ул. Б. Ћопића

Д.1.1.4. Реконструкција канализационе мреже у улицама Радничка и Бањалучка

Д.1.1.5. Реконструкција сливника

Д.1.1.6. Санација грађевинског објекта ПС „Град“

Д.1.2.

ПРОГРАМ:

Планирање изградње пречишћивача
вода

ПРОЈЕКТИ:

Д.1.2.1. Пројекат рјешавања имовинско – правних односа за локацију пречишћивача

Д.1.2.2. Пројекат анализе исплативости и могућности раздвајања површинских и отпадних вода са аспекта изградње пречишћивача

Д.1.3.

ПРОГРАМ: Израда студијско пројектне документације

ПРОЈЕКТИ:

Д.1.3.1. Израда пројектне документације за изградњу канализационе мреже у ул. и Крајишке бригаде (Рога), ул. Ослобођења (од Роге до надвожњака), ул. 9. Маја, Кулска обала, ул. Меше Селимовића (до Шуће),

Д.1.3.2. Израда студије изводљивости уз мониторинг количине отпадних вода и штетности истих

Д.1.3.3. Израда пројектне документације за канализациону мрежу у улицама Радничка и Бањалучка

ПРАВЦИ РАЗВОЈА У ОБЛАСТИ ВОДА И ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ

ОДВОДЊА И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ОДВОДЊА И
ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ Е.1.

ИЗГРАДЊА КАНАЛИЗАЦИОНОГ СИСТЕМА У РУРАЛНОМ
ПОДРУЧЈУ

Е.1.1.

**ПРОГРАМ: Изградња канализационе мреже у већим
руралним мјестима**

ПРОЈЕКТИ:

Е.1.1.1. Пројекат анализе постојећег стања септичких и осочних
јама

Е.1.1.2 Израда Студије изводљивости изградње локалних
канализационих система у руралним подручјима

Е.1.1.3. Изградња локалног канализационог система у
Пољавницама

Е.1.1.4. Изградња локалног канализационог система у
Равницама

Е.1.1.5. Изградња локалног канализационог система у
Добрљину

Е.1.1.6. Изградња локалног канализационог система у
Рудицама

Е.1.1.7. Изградња локалног канализационог система у Блатни

Е.1.1.8. Изградња локалног канализационог система у Благају

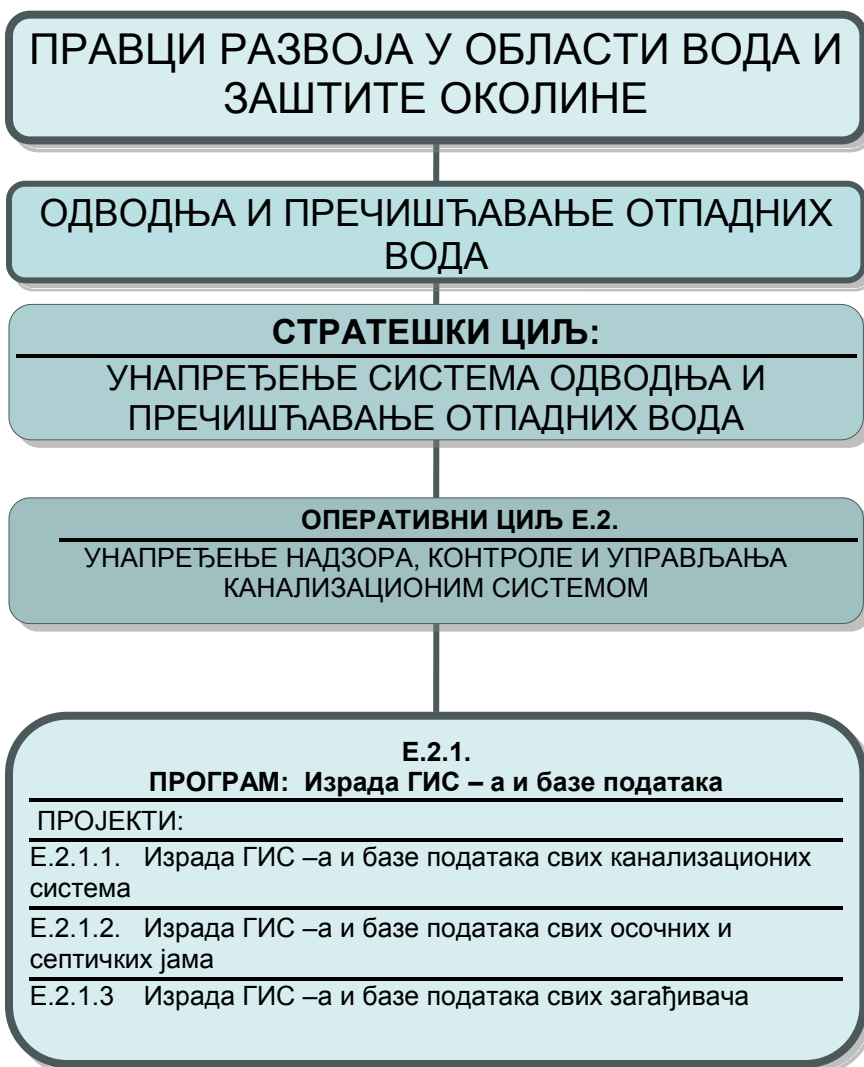
Е.1.1.9. Изградња локалног канализационог система у Д.
Агићима

Е.1.1.10. Изградња локалног канализационог система у Сводни

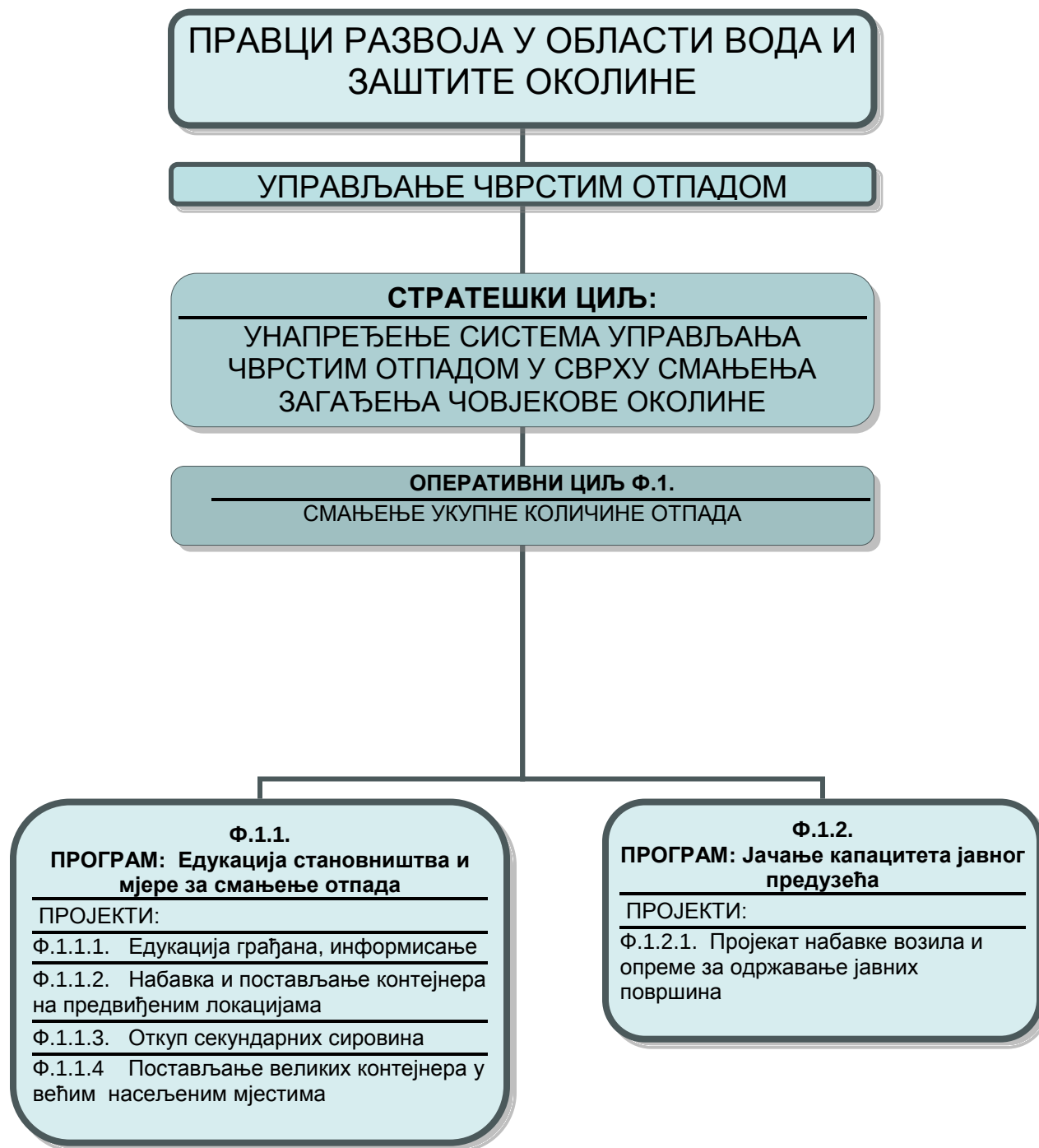
Е.1.1.11. Изградња локалног канализационог система у Сухачи

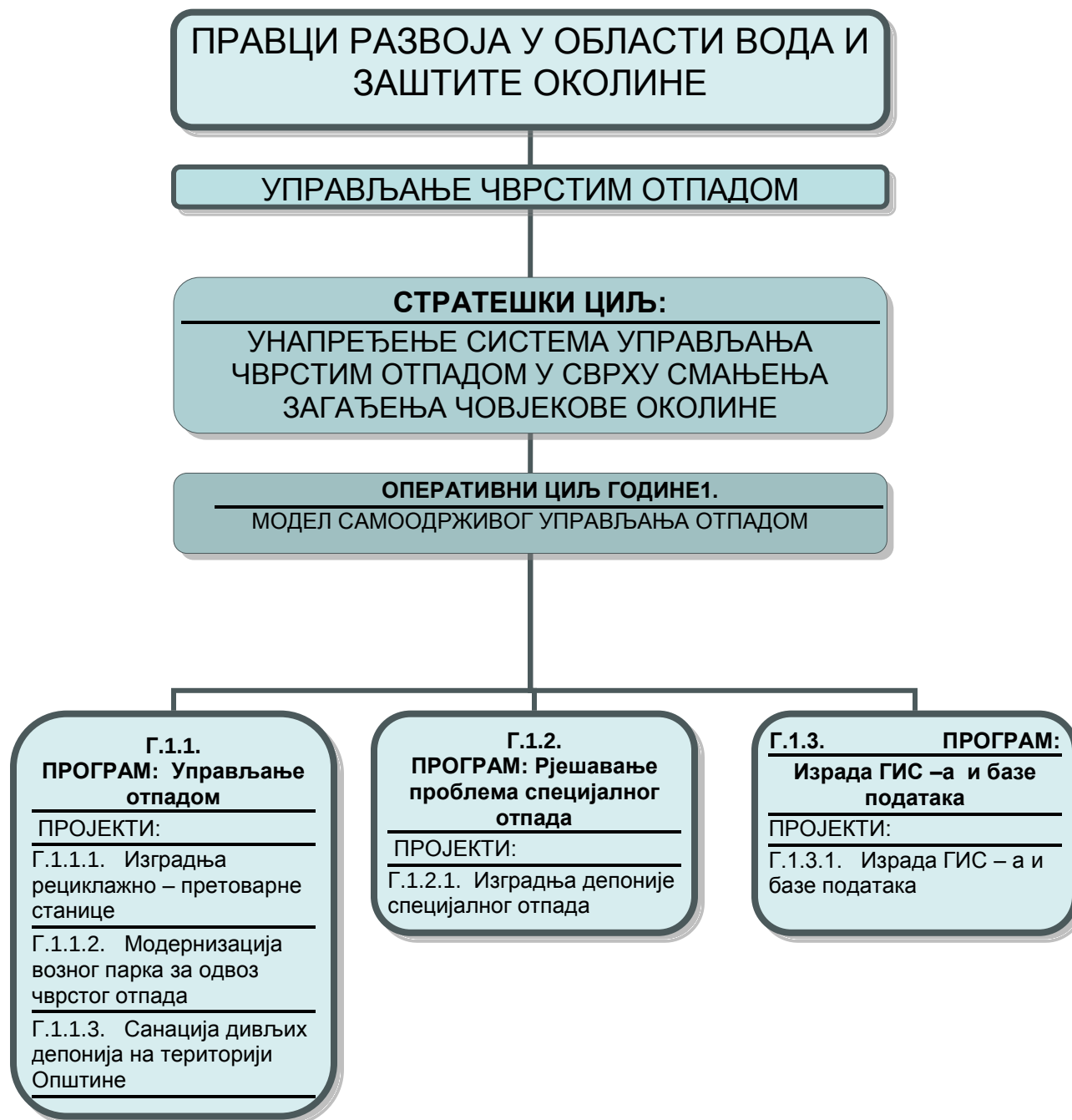
Е.1.1.11. Изградња локалног канализационог система у
Хозићима

Е.1.1.13. Изградња пречишћивача на локалним канализационим









**ПРАВЦИ РАЗВОЈА У ОБЛАСТИ ВОДА И
ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ**

**ЗАШТИТА ОД ВОДА И ОДВОДЊА
ОБОРИНСКИХ ВОДА**

**СТРАТЕШКИ ЦИЉ:
РАЗВОЈ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ОД ВОДА**

1. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ: Х.1.

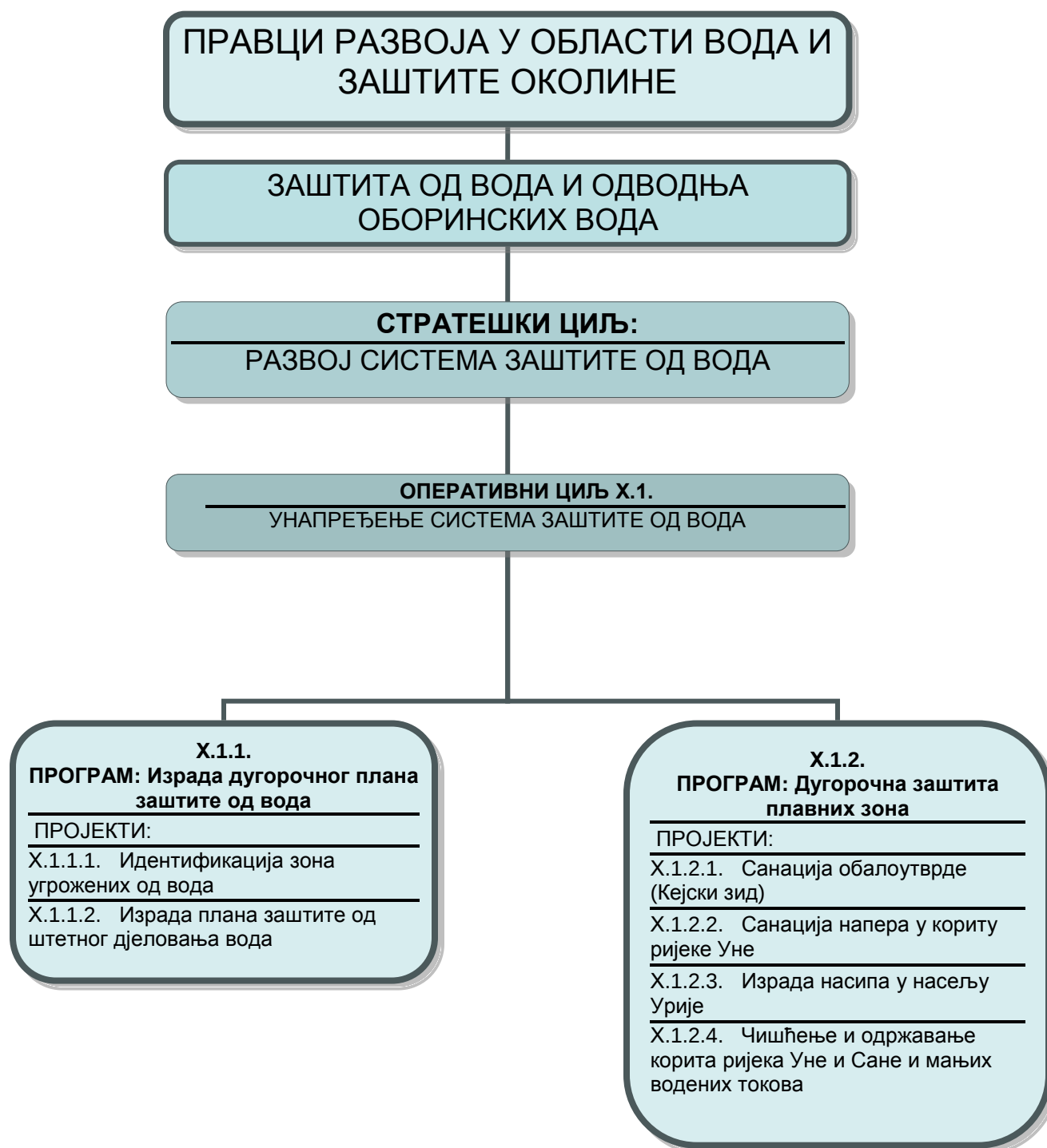
Унапређење постојећег
система заштите од штетног
дјеловања вода

2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ: И.1.

Успостављање
превентивних мјера за
заштиту од штетног
дјеловања вода

3. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ: Ј.1.

Унапређење рада Цивилне
заштите



**ПРАВЦИ РАЗВОЈА У ОБЛАСТИ ВОДА И
ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ**

**ЗАШТИТА ОД ВОДА И ОДВОДЊА
ОБОРИНСКИХ ВОДА**

**СТРАТЕШКИ ЦИЉ:
РАЗВОЈ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ОД ВОДА**

**ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ И.1.
УСПОСТАВА ПРЕВЕНТИВНИХ МЈЕРА ЗА ЗАШТИТУ ОД ВОДА**

**И.1.1.
ПРОГРАМ: Превентивна санација
подручја угрожених од вода**

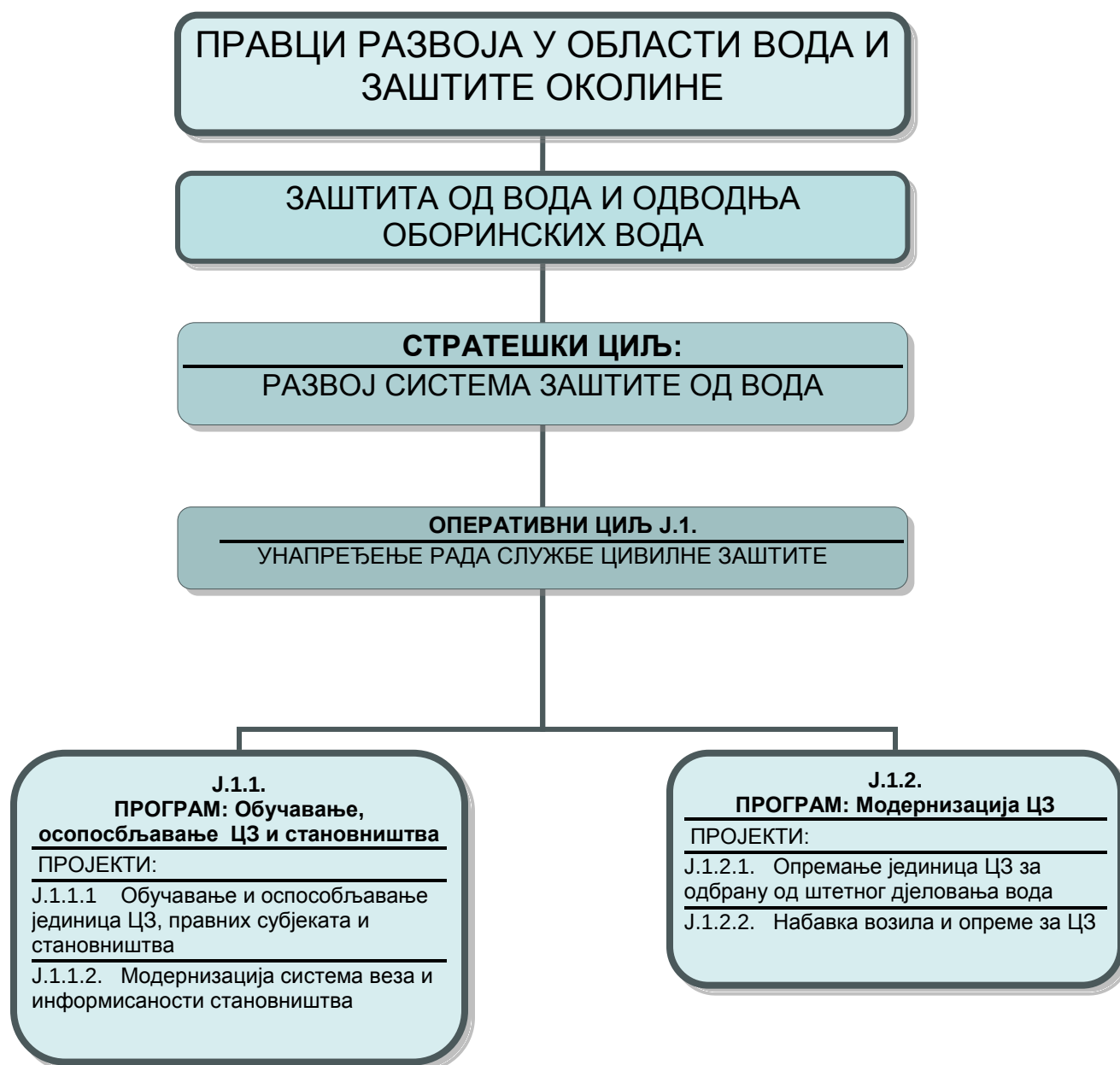
ПРОЈЕКТИ:

- И.1.1.1 Одржавање насипа и уређење десне обале ријеке Уне
- И.1.1.2. Одржавање насипа и уређење обала ријеке Сане
- И.1.1.3. Уређење и одржавање потока насеља Рога
- И.1.1.4. Уређење и одржавање потока насеља Туњица
- И.1.1.5. Уређење и одржавање водотока у мјесту Сводна
- И.1.1.6. Уређење и одржавање водотока у мјесту Добрљин
- И.1.1.7. Испитати стабилност и уредити брану вјештачког језера у Петковцу
- И.1.1.8. Изградити систем за прикупљање и одводњу оборинских вода у насељу Лонца

**И.1.2.
ПРОГРАМ: Заштита обала ријека и
ријечица**

ПРОЈЕКТИ:

- И.1.2.1. Регулација корита ријеке Сане ушћу
- И.1.2.2. Регулација и заштита обала ријеке Јапре
- И.1.2.3. Регулација и заштита обала ријеке Војскове
- И.1.2.4. Регулација и заштита обала ријечице Стрижне



**ПРАВЦИ РАЗВОЈА У ОБЛАСТИ ВОДА И
ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ**

ЛОКАЛНА УПРАВА И ЊЕНИ ПАРТНЕРИ

СТАРТЕШКИ ЦИЉ:
**ЈАЧАЊЕ КАПАЦИТЕТА ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ И
ЊЕНИХ ПАРТНЕРА**

1. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ: К.1.

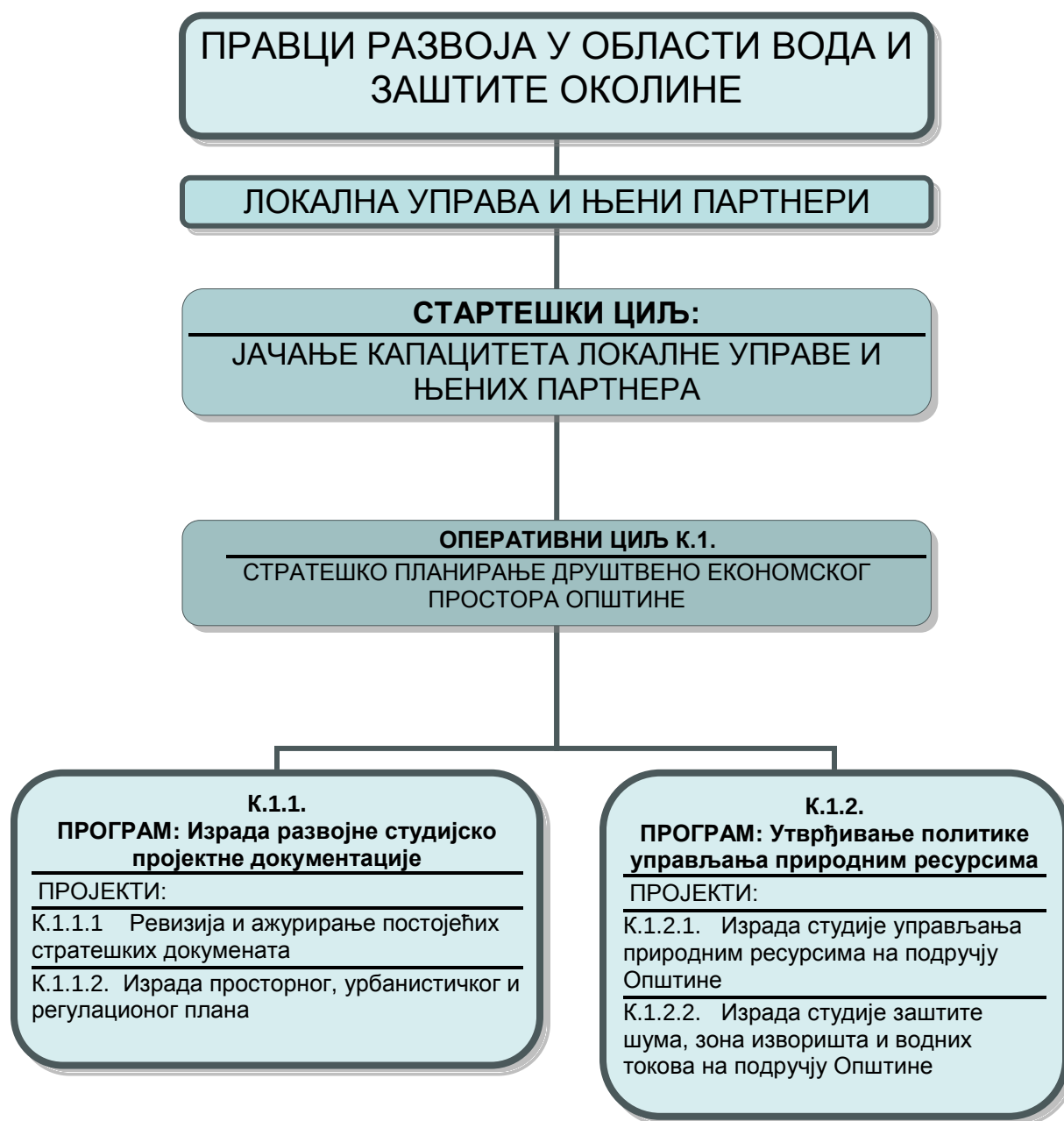
Стратешко планирање
друштвено економског
развоја Општине

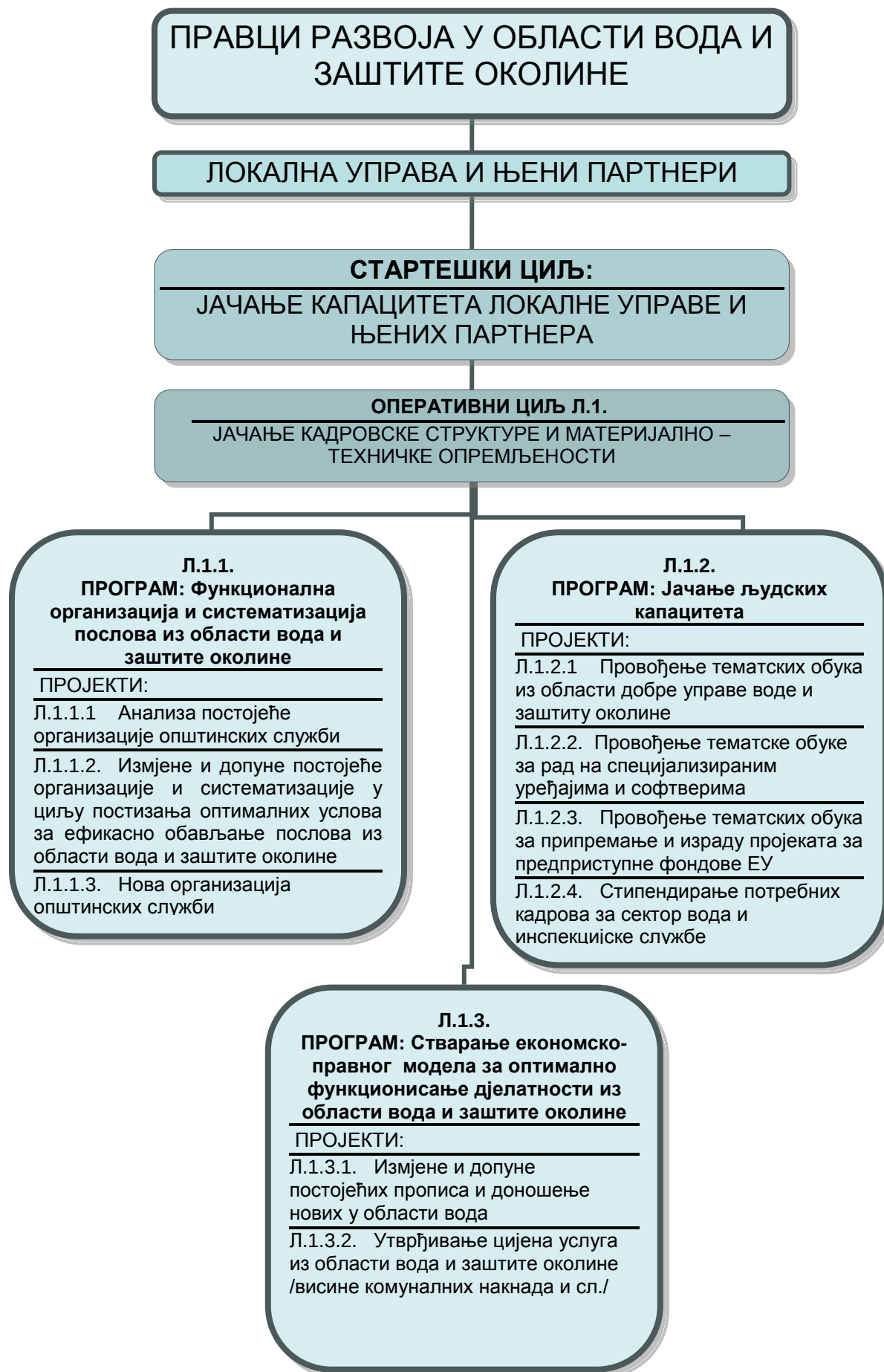
2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ: Л.1.

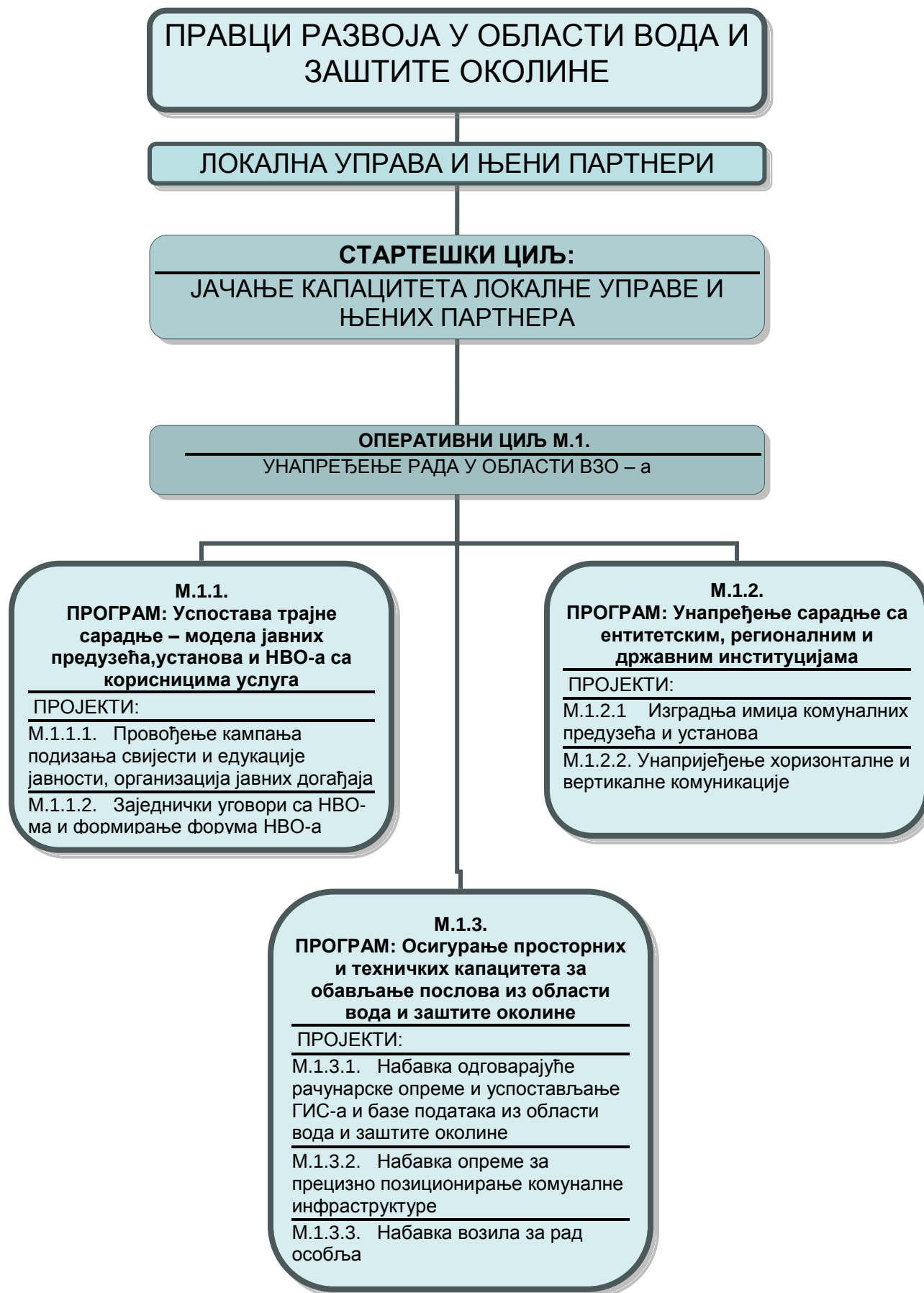
Јачање кадровске структуре
и материјелно – техничке
опремљености

3. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ: М.1.

Унапређење рада у области
ВЗО – а







10. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА СТРАТЕШКОГ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ЗА ВОДЕ И ЗАШТИТУ ОКОЛИНЕ

10.1. Увод

Имплементација Стратешког плана вршиће се на основу годишњег Оперативног плана који ће да садржи: планиране активности и пројекте за реализацију, носиоце реализације активности и пројеката, процјењена финансијска средства потребна за реализацију пројеката и рокове њиховог извршења. Приједлози пројеката који се планирају годишњим Оперативним планом треба да буду реално изведиви, рационални, економски оправдани и одрживи, да одражавају остварење интереса већине заинтересованих страна, да одржавају опредјељење и стратешке циљеве локалне заједнице у области вода и заштите околине утврђене овим Стратешким планом.

10.2. Оперативни планови

Годишњи Оперативни план припрема Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове у сарадњи са Комисијом за израду стратешког плана за воде и заштиту околине и Службом за локални економски развој те га доставља Начелнику општине до краја септембра текуће године за наредну годину. Начелник општине утврђује приједлог Оперативног плана и доставља га Скупштини општине на усвајање. Годишњи Оперативни план усвојен на Скупштини општине Нови Град основ је за програмирање и израду планова рада општинских служби, комуналних предузећа и установа чији је оснивач Општина.

10.3. Праћење

Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послова прати реализацију Оперативног плана, прикупља податке, информације и извјештаје о његовој реализацији, анализира његово извршење и предлаже Начелнику општине мјере за његово извршење. Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послова квартално доставља Комисији за израду стратешког плана за воде и заштиту околине информације, извјештаје и проведене анализе о реализацији годишњег Оперативног плана. Комисија за израду стратешког плана за воде и заштиту околине квартално разматра реализацију стратешког плана за воде и заштиту околине на основу достављених информација, извјештаја и проведених анализа извршења Оперативног плана, те врши процјену степена реализације Оперативног и Стратешког плана.

10.4. Евалуација

На основу проведених анализа Комисија за израду стратешког плана за воде и заштиту околине ради Извјештај о степену реализације Стратешког и годишњег Оперативног плана којег доставља Начелнику општине и Скупштини општине прије усвајања годишњег Оперативног плана.

10.5. Измјене и допуна Стратешког плана

У случају да Комисија за израду стратешког плана за воде и заштиту околине општине Нови Град, на основу проведених анализа оцјени да је потребно извршити измјене и допуне Стратешког плана за воде и заштиту околине, приједлог измјена и допуна са образложењем доставит ће Скупштини општине и Начелнику општине на разматрање и усвајање.

ИЗДАВАЧ: Општина Нови Град, ул.Петра Кочића бр.2. Телефон 052/751-660.
Одговорни уредник: секретар Скупштине општине
Штампа: Стручна служба Скупштине општине и начелника Општине
Излази у складу са потребама